

# 1 Kórinti

*Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'móráe-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Éfésási-naopa'a ména maanáái agaimái Kórinti-naoraa-waasi mátímakaiye. Kórinti-naopa'a óraa'-naopa'a Ákáyaa-marafa'a wéron-daopa'a Kíríki-waasi sáwífa'a mérowasa tuwímbai-Yundaa-waasiwara'a máúpa'an-iyé. Ááéma Póro Ísun-aaí kosimátíma'maena iyúwasa Ísuni aampa'á wéwesa ánaaemba tuwínkaa'a ésa sáwí'a urówana Póro mináái iséna maanáái agaimái tuwówasa mátímakaawe.*

<sup>1</sup> Kemá Póro maanáái agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kembá aantá-waasi-i'a uwásinkena séna Ísu Káráisitinaai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Kentáásí waásigon-awi'a Sósénisintafe'a súnana maanáúfái wéagaiye. <sup>2</sup> Maníkóní waási Kórinti-naopa'o méraawi ísáaro. Maníkó wendé-í'a uwátínkaraisa'a Ísu Káráisitiye kááísamaimo méraawi ísáaro. Seyaafá'-márafákéwí Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'a inaimó sewíyé kembiwíyé Maníkó wemparí'a uwátínkaraiye. Káráisiti miwíyá'á káráwiyaiwai éna kentáará'wará'á káráwiyaiye. <sup>3</sup> Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inái sune.

<sup>4</sup> Kembiwísáfé'a ísámai aasiyaasí Maníkómpá'á súwi sune. Maníkó Ísu Káráisitini kísausafena

imáyáa éna wétuwa'nai-imba mindásafe'a Maníkömpá'á súwi sune. <sup>5</sup> Ísu Káráísitiye'lo kááísamaimo méraantafena Maníkö kawé'lo uwátínkáimba kempímbá óraa'lo uráintafe'a pó'a wenáái isé'a kawé'-úmai wésimatimewe. <sup>6</sup> Ísu Káráísitin-*aai* simátímakaunata tirumpimbá ta'ótoke'a fasi'ámai mé'a pó'a wenáái kawé'-úmai simátime'a <sup>7</sup> Fasi'aénkó Ísu Káráísitimo marapá'ó kumínda amu'maré'lo méraamba Ufaen-ámútánkó tímí-fasi'aemba maimái ta'ótokaawe. <sup>8</sup> Fasi'átínkáfa'a iyínana póna ánaaen-kanaamo Fasi'aénkó Ísu Káráísitimo kumínda-kanaa kempímbá sáwí-*aai* ímba wéiniye. <sup>9</sup> Maníkö şintembó wéena wenááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitinte'lo kááísatinkaindasafena táántaraimba sintení'lo iwáí póna miyá ínıye.

*Tuwín-tuwimbo uráan-*aai*.*

<sup>10</sup> Kesí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitini fasi'aémbá símakaintafe'a óraaka wésimatimune. Mimbórá-áái wése'a ímba tuwínkaa'-é'a mimbóráfímbá mé'a mimbórá-ímáyáá wée'a mimbórá-kísáú máero. <sup>11</sup> Kempínkémbá moóra-ininkon-awi'a Kórówini akúmpákén-kwáásí tuwímbai tasimásimesa sésa keiyái aaisambá sésa tuwínkaa'-úmai méraawe tasimásímakaawe. <sup>12</sup> Mináísánkónı áwáuma maarán-ıye. Tuwímbai sé'a Poro kentáásí óraakon-ıye sewa'á tuwímbai sé'a Ápórosi kentáásí óraakon-ıye sewa'á tuwímbai sé'a Pıtaa kentáásí óraakon-ıye sewa'á tuwímbai sé'a Ísu Káráísiti kentáásí óraakon-ıye wésewe. <sup>13</sup> Ísu Káráísiti mimbóráwígó óraako méraıfo ímba

tuwínáaro. Kemá Póro ímba kembiwísáfé'a imáyáa é'a aaraa-táiyá'á pukáumne. Ímba kentáfé'a ísámai nombá maiyáafo Ísuntafe'a ísámai nombá maiyáawe.

<sup>14-15</sup> Tuwímbai sé'a Póro kentáásí óraa'-i'lo índasafena nombá maisínkaraiye sefó sé'a sáwífa'nanka ímba nombá maitínkaraunda mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune. Kempínkémbá ímba sáwífa'an-ofo kae'-wáásí túwí'a Kírísipasinte Káyásinte minkáé'nárai aantemba nombá maitinké'a sáwífa'-waasi ímbo nombó maitínkaraundasafe'a Maníkómpá'á súwi sune. <sup>16</sup> Énifo moóráwigon-awí'a Sétefanasiye wení akúné nombá maitinké'a imáyáa é'a fí'owima ímba maitínkaraumne. <sup>17</sup> Ísu Káráísiti ímba simásimena séna nombá maitínkámae núwo simásímaikaifo ásé-aaí simátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aaigoni áwáuma ímba ísáafo sé'a Káráísitin-aaí afora'á simátíme'a waásiti kawel-ímáyááfínkén-áái ímba sé'a tafisúnda-aaí ímba simátímumpo afora'á Káráísitin-aaí wésimatimune.

*Ísumo pukáimba Maníkóní fasi'aénkón-iyé-aaí.*

<sup>18</sup> Sáwí'lo úmáimo méraawini aambó arááiwaéwi Ísu Káráísiti waásisafenamo imáyáa énamo aaraa-táiyá'ó pukáin-aaisafesa sésa úwoi-aain-iyé wésefo Maníkómpá'ó kon-ámbó arááiwaundawisa minááísáféta séta Maníkó súwa'nai í-fásí'áémbá iyésá wésune. <sup>19</sup> Sáwí'lo úmáimo méraawini aambó wéaraaiwaewisafena Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna marapá'-wáásí kawel-ímáyáán-iyé sen-ímáyáá taí'ásuwe'a fí'lo-fi'on-imayaawara'-waasiti

imáyáa maitiyuwánaumne

agaimaréna siyáíye. <sup>20</sup> Marapá-tántáátáfésa kawel'-ímáyáámó owísáféna Maníkó séna minímáyáá sáwísamban-íye siyáíye. Kawel'-ímáyááwáráwí ímba aifa'á wíyasa pósa áamáambo ísaraawi ímba aifa'á wíyasa pósa marapá-tántáátáfésamo aaimó símae wénowi ímba aifa'á kónááwe.

<sup>21</sup> Maníkó kawel'-ímáyáá éna séna marapá'-wáásí miwítí kawel'-ímáyááfínkémbá ímba kanaal'á kesí áwáuma suwánánááwe súmbanifo imáyáa éna séna kesááisafesa timankúnkúmbó iyawi sáwí'ó úmáimo méraampinkemba faútinkanaumne Maníkó súwata minásé-áái simátimunasasa tuwímbai úwoi-aain-íye wésewe.

<sup>22</sup> Yúndaa-waasi sésa ímbo awánaanda-i'ó inatá Ísu Káráisitín-aaisafeta érai'esa sénaumne sewasá Kíríki-waasi kawel'-ímáyáán-íye sen-ímáyáá saafá ombánifo <sup>23</sup> kesáá Ísu Káráisitimo kentáásáféna imáyáa énamo pukáin-aaisa simátimunasasa Yúndaa-waasi mináái isésa Ísu Káráisitín-aai tínaaemba uwáméwasa Kíríki-waasi mináái Maníkóní kawel'-ímáyááfínkén-áái isésa úwoi-aain-íye sewatá <sup>24</sup> Yúndaa-waasifínkene fí'onkaa-waasifínkene Maníkó wemparí'ó uwásinkaraiwaisa séta Maníkóní kawel'-ímáyááfínkémbá Ísu Káráisiti pukáisana Maníkóní fasi'laénkó sáwí'ó úmáisaamo méraundafínkenta wéfausinkaiye. <sup>25</sup> Marapá'-wáásí sésa Maníkóní imáyáa úwoi-imayaan-íye sen-ímáyáágó kawel'-ímáyáágó póna waásiti kawel'-ímáyáágómbá iyáákaraiye. Waási sésa Maníkó aamoisaémbá

iyémó sen-áámóísáénkó waásiti fasi'aémbá íyáákaraiye.

<sup>26</sup> Kesí waásisono. Maníkómó wení waási-i'lo uwátinkonka'lo máúwaini áwáuma imáyáan-oro. Kempímbá marapá'-wáásí túranka'a kawe'-ímáyááwárá'-wáásí ímba sáwífa'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'-wáásí túranka'a fasi'aén-kwáásí ímba sáwífa'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'-wáásí túranka'a túwí'lo wéron-kwaasi sáwífa'a ímba méraafo moórá-mora méraawe. <sup>27</sup> Marapá'-wáásí sésa úwoi-waasin-owe sen-kwáásífínkémbá Maníkó wení waási-i'a uwátinkena marapákén-káwé'-ímáyááwárá'-wáásí Maníkóní waási tuwánésa sésa kentáásí kawe'-ímáyáá sáwísamban-iye síyantafena Maníkó miyán-kwáásí wemparí'a uwátinkaraiye. Marapá'-wáásí sésa aamoisaén-kwáásín-owe sen-kwáásífínkémbá Maníkó wení waási-i'a uwátinkena marapáké-fásí'aénkwárá'-wáásí Maníkóní waási tuwánésa sésa kentáásí fasi'aémbá sáwísamban-iye síyantafena Maníkó miyán-kwáásí wemparí'a uwátinkaraiye. <sup>28</sup> Marapá'-wáásí sésa úwoi-waasin-owe sésa símai sáwí'lo uwátínkááwiye ímbo méraawiye Maníkó wení waási-i'a uwátinkaraiye. Marapá'-wáásí sésa óraa'-waasin-owe sen-kwáásí tai'áiyantafena úwoi-waasifinkemba Maníkó wemparí'a uwátinkaraiye. <sup>29</sup> Maníkón-aúranka'a miwí kentúwí'a ímba mósá maráiyantafena úwoi-waasifinkemba Maníkó wemparí'a uwátinkaraiye. <sup>30</sup> Maníkó Ísu Káráisitinte'a kááísatinkaraisa'a méraawana póna Ísu Káráisiti

kentáásí kawel-ímáyáágóní áwáu-ita Maníkó uwánkaraiye. Ísu Káráisiti pukáintafena Maníkó wenaúranka'a arupísesa uwásinkenasa wení waási-i'a uwásinkenasa sáwí'o úmaisaa mo méraundafinkenta maisiyuwéna siyáísata méraumne. <sup>31</sup> Minááísáféna naaófá'á Maníkón-  
 aai aúfáífimba agaimaréna séna moóráwigomo kesúwí'o mósá maránae sénamo éna ímba miyá éna Fasi'aénkón-áwí'a mósá maráíno agaimaréna siyáíye.

## 2

### *Ísu aaraa-táiyá'ó pukáin- aai.*

<sup>1</sup> Kesí waáisono. Kentópa'o komaéwánda Maníkón-  
 aai paapé uráin-  
 aai kosimátimewandara'a kesúwí'a maimaé iyíwae-  
 aai ímbo simátimewanda Maníkón-  
 aai afora'á simátímakaumne. <sup>2</sup> Ááéma imáyáa é'a sé'a kentópa'o komáénda ímba miyám-  
 baaran-tantaakoni imáyáa é'a simátíménda Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a kentáásáfénawe séna aaraa-táiyá'ó  
 pukáin-  
 aai aantemba imáyáa é'a kosimátimenaumne sé'a <sup>3</sup> kentópa'o komaéwándara'a sáá'a úwana tata'á úwa'a  
 aamoisaén-kwáásí mé'a <sup>4-5</sup> aaimó simátimewandara'a Maníkón-  
 aaisafesamo éraí'emo síyawini áwáuma ímba waásiti kawel-ímáyááfínkébán-  
 ifo Maníkóní fasi'aémpínkébán-  
 iye sé'a simátime'a Ufaen-ámúntánkóní kísauwe fasi'aéné aráátimewana'a awánaraawe.

*Maníkóní kawel-ímáyáágón-  
 aai.*

6 Maníkóntáfé'lo fasi'ámaimo méraawisafe'la kawe'-ímáyááfinkémbá kawe'-áái simátimune. Minkáwé'-ímáyáágó ímba marapá'-wáásífínkéne marapá'ó káráwiyaawimo tai'áiyawifinkembanifo 7 minkáwé'-ímáyáágó Maníkómpákémbánye. Maníkó maramó ímbo úmakonka'a séna to'mayaa é'la ánaaemba paapé onaná miwá kawe'á uwátinkainasa ságaen-aempa'la ménaawemo siyáimba kentáásáféna séna minkáwé'-ímáyáá aúpá'á makáimba póna wérowasa 8 marapá'ó káráwiyaawi ímba kawe'-úmai ísaraawe. Ísaresaraa Fasi'aénkó fí'ora-fasi'aenkwarawimba aaraa-táiyá'á ímba tufúwana pukáisino. 9 Minááisáféna naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkó to'mayaa úmai wembó tirumbó ámén-kwaasi timíníye. Túrantamba ímba awánésa táá'la ímba isésa ímba imáyáa uráan-tantaa'la Maníkómó to'mayaa úmakaimba timíníye

agaimaréna siyáíye. 10 Énifo Maníkó wení ámútankomba ai'marówana keséta ména Maníkómó to'mayaa úmakainta aráásimakaiye. Maníkóní ámútanko seyaafá-tántáá'á awánéna Maníkómó wenarumpin-ímáyáá énamo to'mayaa úmakaimba awánaraiye. 11 Waásimo ombá moóráwigoni imáyáa ímba wéawanaafo wení ámútanko aantemba wéawanaiye. Miyáumai Maníkóní imáyáa ímba wéawanaafo wení ámútanko aantemba wéawanaiye. 12 Maníkó marapáké-fásí'áémbá ímba siménasa wení ámútankomba ai'marówana keséta ména fasi'aéntá símakaiye. Maníkómó to'mayaa

úmaimo símínta awánáúndaşafenasa wení  
ámútankomba ai'marówana keséta kumbéraiye.

<sup>13</sup> Minááísáámó wésimatimunda ímba waásiti  
kawe'-ímáyááfínkén-ááín-ifo Maníkóní  
ámútanko simásímakain-aaisa wésimatimune.  
Maníkóní ámútankomo tirumpimbó mérain-  
kwaasisafeta Maníkóní érai'-aaisa wésimatimune.

<sup>14</sup> Maníkóní ámútankomo tirumpimbó ímbo  
mérawai wemó wétimin-tantaa'a ímba kanaa'á  
maésa mintántáátáfésa sésa sáwisamban-iyé sésa  
marapá'-wáásí Maníkóní ámútankomo wétimin-  
tantaa'a ímba kanaa'á wéisaafó Maníkóní  
ámútankomo tirumpimbó mérawai aantemba  
mintántáá'á isésa kawé-tántáá'an-iyé wésewe.

<sup>15</sup> Maníkóní ámútankomo tirumpimbó mérawai  
kanaa'á seyaafá-tántáákóní áwáuma tuwínkaa'-  
úmai sáwí-aaiye kawé'-ááiyé wéisaafó marapá'-  
wáásí Maníkóní ámútankomo tirumpimbó  
mérawai tuwánésa miwítí kísaugoni áwáuma  
ímba wéawanaawe. <sup>16</sup> Naaófá'á Maníkón-aai  
aúfáífimba agaimaréna séna

Fasi'aénkómó imáyáamo wéimba ímba wéisaamba  
pósa ímba kanaa'á wení

imáyáa arupíse wéuwankaawe

agaimaréna siyáimbanifo Maníkóní  
ámútankomo sirumpimbó mérawaişa Ísu  
Karáisitini imáyáasa wéisaumpo marapá'-wáásí  
kentáásí kísaugoni

áwáuma ímba wéawanaawe.

### 3

*Maníkóní kísau-waasi-tai.*



<sup>1</sup> Kesí waásisono. Maníkóní ámútanko tirumpimbó óraa'lo úmaimo mérain-kwaasimo simátimundantemba kentópa'lo koméraawandara'a kembiwí ímba miyá simátime'a Ísu Káráisitintafe'lo ímbo fasi'ámaimo méron-kwaasi untáfé'a tuwintuwe-tuwintuwe'a simátimakaumne. <sup>2</sup> Umarambó fasi'aén-tómbá ímba timé'lo náámbo tíméntemba Káráisitín-ai ímba fasi'aén-ááífimbán-ifo fetóímó in-ááífínkémbá simátimakaumne. Ááéma ímba kanaa'á isáántafe'a miyán-ááífínkémbá Káráisitín-ai simátimakaumne. Káfé'wara'a miyá uré'a mé'a pó'a ímba kanaa'á wéisaawe. <sup>3</sup> Ísu Káráisitintafe'a ímba fasi'ámai imáyáa é'a marapá-tántáátáfé'a imáyáa é'a mé'a tirumbó sáwí'lo wéuwatinke'lo aaisambó sembá marapá-tántáátáfé'a imáyáa é'a marapá'-wáásímó méraanten-úmai miyá uráawe. <sup>4</sup> Tuwímbai Póro kentáásí óraakon-iye sewasá tuwímbai Ápórosi kentáásí óraakon-iye sembá marapá'-wáásímó méraanten-úmai miyá uráawe.

<sup>5</sup> Kenkái súwí'a mósá maré'a tuwínkaa'-úmai méraambanifo Maníkóní kísau-waasiyai aantemba úye. Fasi'aénkó Ápórosintafena séna kesí kísau mauwó séna kentáféna kesí kísau mauwó súwakai wení kísau maéwáya'a Fasi'aénkón-aaisafe'a timankúnkúmbo uráamba wení kísau-waasiyai úye. <sup>6</sup> Kísau'lo ánáuntumbo ontembá Fasi'aénkón-ai simátimewanana námáimo úmaimo fiyútúwáantemba Ápórosi miyáumai túwa'nai úwana Maníkómó ánáuntumbo óraa'lo uwátínkáintemba wemá imáyáa timúwa'a wenáái tirumpimbá

talótokaawe. <sup>7</sup> Ánáuntumbo kísau fiwáiyé námáimo uwátínkáíwaiye mindárai ímba óraa'-waasiyai ofo Maníkó óraa'o uwátínkáíwai wemá óraakon-iyé. <sup>8</sup> Ánáuntumbo kísau fiwáiyé námáimo iwáiyé mimbórái'a úmai méraayamba póna Maníkó miwítí kísaugoni méyámbá timíníye. <sup>9</sup> Kesé Ápórosiye'a Maníkóní kísau-waasi úya'a kembiwí Maníkóní kísauraamba owatá miyásáámó úndasa Maníkóndésa úmpo miyán-ímáyáá kenkáísáfé'a ímba ombá kembiwí wétuwinaawe. Ímbo tuwínkaa'-oráámbá isa'á wétuwinaawe. Ísáaro. Kembiwí Maníkómó in-dánkáání'a wéowe.

<sup>10</sup> Maníkó súwa'nai úwa'a kempímbá kísau maiyáumne. Naambó on-kwáásiyá'ó káráwiyaiwaimo kawé'-ímáyáámó énamo áfombo fáintemba Ísu Káráisitín-aaimo simátímakaunda áfonkaamba faitínkáfa'a kówánasa mináfónká'ó naambó owí minkísáú káráwiyoro. <sup>11</sup> Fí'on-afomba ímba faenááfo mimbórá-áfómbó Maníkómó é'ó faimakáimba mináfómbá Ísu Káráisitín-iyé. <sup>12</sup> Mináfónká'á naambá ónááfo tuwímbaimo ésa Ísuntafesa ímbo fasi'ámaimo imáyáamo owí wááu-tantaa'a taaisané owáísané iyasa tuwímbaimo ésa Maníkóntáfésa fasi'ámaimo imáyáamo owí fasi'ámaimo waé'wae'ó índatantaa'a korí-óntántané fí'ó-fi'on-ontantamba ónááwe. <sup>13</sup> Waásiti kísau ánaaemba paápé índara'a iyamó tuwímbai-tantaa'ó kénamo tuwímbaimo ímbo kaintembá Ísu Káráisitimo kumíndara'a waásiti kísau paápé ínana tuwímbai-kísau tai'áínana tuwímbai-kísau úwoi wéíniye.

14 Mináfónká'ó naambó ombá fasi'ámaimo waé'wae'o índa-tantaatamba owí miwítí kísau wérainasa miwítí kawé'-mékámá maénááfo  
 15 wááu-tantaatambo owí miwítí kísau tai'áínasa minkísáúgóní mékámá ímba maésa miwí aantemba kawé'-úmai ménaawe. Waásiti moparáwimbó káwisasamo miwí aantembo kawé'-úmaimo méraantemba miwí miyá ónááwe.

16 Kembiwí ímbo tuwínkaa'-oráámá tuwínkaa'-urááfo Maníkóní ámúntanko kentirumpimbá méraimba Maníkóní amáán-dankaamba ombá imáyáan-oro. 17 Maníkóní amáán-damba ufaendámá isa'á kembiwí mindánkáámá owasá tuwímbaimo kembó sáwí'o uwátínkááwa'o méraambo éna Maníkó miwí tai'ásuwainifo ímbo tuwínkaa'-oráámá wétuwínkaa'-owe.

18 Kentí imáyáago karo'á simátínkáífo sé'a káráwiyoro sune. Marapá'-wáásí túranka'a kawé'-ímáyááwárá'-wáásísá únemo sewí Maníkón-aúranka'a kawé'-ímáyáá iyantafesa marapákén-káwé'-ímáyáá ímba aifaráámán-iye seró sune. 19 Marapá'-wáásí kawé'-ímáyááwémó sen-ímáyáásáféna Maníkó séna sáwí-imayaan-iye wésiye. Minááísáféna naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna marapá'-wáásí miwítí imáyáa mósá márááwana Maníkó sisaná miwítí imáyáago karo'á wésimatinkaiye agaimaréna súwana 20 moóráfa'a agaimaréna séna kawé'-ímáyááwémó sen-ímáyáásáféna úwoi-imayaawe Fasi'aénkó siyáíye

agaimaréna siyáimba <sup>21</sup> mindásafe'a ímba waási-tuwi'a sanaambá ma'maé íyóro. Seyaafá-tántáá'ó túwa'nai índa wéraiye. <sup>22</sup> Kemá Pórowe Ápórosiye Pítaawe túwa'nai ondawísá méraumne. Marawé seyaafá-tántáá'ó wéraine puwíyana'i úwoimo méraiyaana'i mindámo túwa'nai índa wéraiye. Káfé'ó wérain-tantaa'e ánaaembo paapé índa-tantaa'wara'e mindá túwa'nai índa wéraiye. <sup>23</sup> Kembiwí Káráisitini waási owaná Káráisiti Maníkóndén-iyé.

## 4

### *Fasi'aénkóni aantá-waasi-taai.*

<sup>1</sup> Kembiwí kentáásáfé'a imáyáa é'a sé'a Káráisitini kísau-waasi ésa Maníkómó aúpá'ó makáimba aráátimena séna mináái simátíma'mae nóro. Minkísáúrá'á káráwiyoro siyáiwai owé-ímáyáán-oro. <sup>2</sup> Moóráwigoni kísaura'o káráwiyaiwaimo sisasamó ontembá miyán-oro. <sup>3</sup> Maníkóni kísaura'a káráwiyaundawisafe'a kembiwíyá'ó fí'owiya'o sé'a kawé-kísáúwá'i sáwí-kísauwa'iyó sé'ó sembá ímba óraa'-imayaa é'a kesí kísausafe'a ímba awáné'a kawé-kísáúwá'i sáwí-kísauwa'iyó sune. <sup>4</sup> Kesirumpinkén-ímáyáágómó séna kawé'-aantemba uráanemo sínda kawé-kísáúwá'i sáwí-kísauwa'iyó-aaí ímba kendén-ifo Fasi'aénkóndé póna wésuwanaiye. <sup>5</sup> Mindásafe'a Fasi'aénkómó siyáín-kanaamo ímbo tiyáindara'a ímba tuwináaro. Fasi'aénkómbó amu'makéwana kumíndara'a kumeupá'ó áwiyokaimba sára'a maréna waásiti imáyáa afora'á makéna seyaafá'-wáásí miwítí kísausafena tuwinéna túwí'a mósá maráíníye.

6 Kesí waásisono. Arupíse íyantafe'la simátímakaunda-aaí Ápórosiye kesé'lo siyáunda ímba kerái aantembanifo seyaafá'-wáásísáfé'wara'la siyáumne. Maníkón-aaí aúfái-wandaafimba agaimarésa siyáantemba miyán-oro. Moórá-oraakon-awi'la maimaé iyé'la moórá-oraakon-awi'la símai sáwí'la ombá kentúma maimaé'lo wéiyomba miyá ímbo oráámbá wéowe.

7 Kembiwí ímbo íyáákaraawin-oyo miyámó

on-kwáásí-í'la Maníkó uwátínkaraiye. Maníkó miyán-kwáásí-í'la uwátínkaraifo kentúma ímba maimaé iyé'la sé'la kesáá keyááríkata miyán-kwáásísá méraumne ímba seró.

8 Kembiwímó maarán-ááímó sembá karo'á sé'la kawé'-wáásí-í'la úmáisa méraumne. Ímba Ápórosiye Póroe'la simásímakaayan-imayaafinkemban-ifo kentáásí imáyáafinkenta Maníkóní imáyáa iséta mindáraisá íyáákaraumne karo'á wésewe. Kembiwímó íyáákaraankakaa keráíwárá'á miyáumaiyai íyáákauyaisino. Sáwí-tantaakomba íyáákaiwae sé'lo súnnda ímba íyáákaraawe.

9 Imáyáamo únda Maníkó wení aantá-waasisa seyaafá'-wáásí tínaaempata sínkarainta tínkamowasamo púwón-kwaasimo waási túranka'lo mótinkesamo tínkamontemba wiyómpaken-kisau-waasi túranka'e waási túranka'e Maníkó kentáá miyá uwásínkaraiye-imayaa wéune.

10 Ísu Káráisitín-aaímo simátímundasafesasa sésa sáwí-imayaawara'-waasin-owe wésefo kembiwí kesáfé'la sé'la Ísu Káráisitiye kááísamaisa méta kawé'-ímáyááwárá'-wáásísá úne wésewe. Kesáá

aamoisaén-kwáásísá úná'a kembiwí kesáfé sé'a fasi'aén-kwáásísá úne-imayaa owí pó'a kentúwí'a maimaé iyé'a kesúwíta wétuwaawe.

<sup>11</sup> Maníkóní kísau maimaéta wénundasa ááéwe káfé'e nontáfénawe tóntáfénawe sáái taisatá ímba naambá makéta ímba kawé'-únánkwátói makáunasasa sínkamowata <sup>12</sup> tómbá ímba úwoj máéndasafeta óraa-kísau maéta óntamba máúnasasa símáimo sáwí'o uwásínkáanta Maníkó kawé'á uwátinkainiye-aii simátimunasasa sáwí'o uwásínkáanta fasi'ámai méta ímba ifátuwaunasasa <sup>13</sup> kentáá súwí'a kumínkwae sésa karo'-ááímó sembá anondáá kawé'-áái simátimunasasa ááéwe káfé'e kentáásáfésa sésa ofaiyáán-kwáásín-oyo miwí táái ímba ísáaro wésewe.

<sup>14</sup> Kesí iyámpóisone sé'o imáyáamo úndawi tááko péé sína'a isé'a kawé'ó iyantafe'a maanáúfái wéagaumne. <sup>15</sup> Káráísitini waási owasá sáwífa'nanka Ísu Káráísintin-aii simátímémba ímba sáwífa'nanka kentifoísái méraafo aifa'á Káráísitin-aii simátimewana'a Káráísitiye'o kááísamai méraantafe'a keyáá kentifomá úne. <sup>16</sup> Mindásafe'a wa'wisé sé'a kemó úndantemba miyán-oro sune. <sup>17</sup> Mindásafe'a moóráwigomba Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wémena wíniye. Wemá Fasi'aénkóe'a kááísamai méraiwai ímba siyuwéna fasi'ámai ména kesááninkaambo uráiwai wen-ímáyáá úndawi kempá'á wéna Ísu Káráísitin-aúranka'o méraunda-aiye Maníkóní waási naaó'-nao'o méraawi simátimunda-aiye kosimátimena kemó méraundanten-úmai méraaro-aii kosimátiminiye.

18 Kempínkémbá tuwímbai sésa Póro úwoi aúfáifinken-*aai* wésifo kentáá *aaimó* simásimindasafenasa ímba tíniye sembá kentúma maimaé wéiyowe. 19 Énifo Fasi'aénkómó ewémó sína'o é'a kárika'a kentópa'a wé'a túmo maimaé íyówi siyáan-*aai* aantentafe'a ímba kónaumpo miwítí fasi'aémbá Maníkómpákéná'íyo awánaandasafe'a kónaumne. 20 Maníkómó kentáará'ó káráwiyaimba maarán-*iye*. Ímba aaisáféna aantemba káráwiyaifo Manikóní fasi'aénká'ó méraawi miwiyá'á káráwiyaiye. Mindásafe'a Manikóní fasi'aénkára méraa ina Manikóní fasi'aénká'á méraao sé'a kotuwánánaumne. 21 Imáyáan-oro. Kembiwífá'ó ímbo kuráandara'o sáwí-imayaamo tuwé'o kawel-úmimo méwa'a ken-ímáyáá é'a faru úmais koménaumne. Ímbo miyámó uréwa'o é'a fasi'ámai arupíse kouwátinkanaumne. Mindásafe'a imáyáan-oro.

## 5

### *Afowán-awaainimbo maiyáin-*aai*.*

1 Kempínkémbá moóráwigo óraa-sawi'a éna afowán-awaainimba maiyáiyé sewa'á isáúmne. Kembiwí Manikóní waási miyá-sáwí'ó uráiwaintafe'a étuwaao ímba sewaná úwoi miyá ímbánifo waántáwankoni aambó arááíwáéwi ímba miyá ésa miyámó owisáfésa sáwí-meyamba maénááwe wésewe. 2 Kempímbá moóráwigo ména óraa-sawi'a wéisa'a kawel'á úmais méraumne karo'á sé'a kentúma maimaé wéiyofó sáwí'o uráin-kwaasisafena kentirunkómó umbaimó táina'a minkwáási

ai'mátuwaaro. <sup>3</sup> Kemó kentópa'lo komékaa minóráá-sáwí'ó uráiwaimba aafimbá maenké'a sáwí'a wéiye súšina. Kemá némpa'a mé'a kesí imáyáago kentópa'a wérais'a misáwí'ó uráiwaimba é'a aafimbá maiyánkaraumne. <sup>4</sup> Túwaandu íyampimba kesí imáyáago kentópa'a wérainana Fasi'aénkó Ísuni fasi'aémbá kembiwisé'lo wéraintafe'a misáwí'ó uráiwaimba aafimbá maénkáaro. <sup>5</sup> Maníkóní waási káráwiyaampinkemba ai'mátuwenana waántáwanko umbai-tántáá'á amínana sáwí-amba tuwáinana Fasi'aénkó Ísumo kumíndara'a wembá aiyáíndasafe'a miyá é'a aafimbá maenké'a aúwáaro.

<sup>6</sup> Kawe'á úmais'a méraumne sé'a makáawanamo moórá-kisaamo kawáá'énamo imbá seyaafá-kísááf'ó wété intembá kempímbá moóráwigo miyáumai sáwí'ó índawi kempímbá tifó sé'a ai'mátuwaaro. <sup>7</sup> Tíyótaimo

í-tánón-kánáámó tóso ésa Yúndaa-waasi tómbó intóráín-tantaa'a tuwésa aú-tomba marésa sip-isípi-araa'a tufú'mai wénaawe. Miyáumai Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna pukáimba pó'a aúí'a úmai mé'a mindásafe'a misáwí'ó uráimba tuwé'a kawe'-úmai méraaro. <sup>8</sup> Sáwí'ó é'a sáwí-tantaatafe'a ímba aamoí é'a kawe-tántáátáfé'a érai'-aaisafe aantemba aamoín-oro.

<sup>9</sup> Ááéma moórá-aufai agaimái simátimé'a sé'a aare-úméné waai-úméné mó owisé'a ímba méraaro siyáunda <sup>10</sup> minááímó siyáunda Maníkóní waásifinkembo miyámó owisé'a ímba



méraaro siyáumne. Waántáwankon-imayaamo on-kwáásí aare-úméné waai-úméné fí'o-fi'on-tantaa'-umene túrande-urande ésa marapátántáátáfésa aamoí ésa ímba Maníkóntáfésa aamoí ésa miyámó on-kwáásísáfé'a ímba sé'a Maníkóní waásifakewimo miyámó isáfé'a siyáumne. Waántáwankon-imayaamo on-kwáásí seyaafá'-márafá'ó méraamba ímba tiyuwé'a miwísé'a úwoi méraaro. <sup>11</sup> Énifo agaimakáunda-aigoni áwáuma maarán-iyé. Moóráwigo Ísuni waási úne siwái aare-úméné fí'o-fi'on-tantaa'-umene aúrande-urande éna marapátántáátáféna aamoí éna Maníkóntáféna ímba aamoí éna símai túwí'a sáwí'o uwátinkena uwó'lo on-dómbá néna uwó'lo owísé'a ímba mé'a wesé'a ímba tómbá naaró. Agaimakáunda-aigoni áwáuma miyán-áásísáfé'a siyáumne.

<sup>12-13</sup> Ímbo Maníkómpá'ó tiyáawi kemá ímba aafimbá maitinkánaumpo Maníkó aafimbó maitinkáinda mindá wendén-iyé. Kempínkémbá Maníkóní waási sáwí'o uráawi aafimbá maitinkáaro. Kempínkémbá moóráwigo misáwí'ó uráindawimba ai'mátuwaaro.

## 6

*Fasi'aénkóní waásifimbo umbai-tántáá'ó wérainda arupíse uwátinkáaromo siyáin-ai.*

<sup>1</sup> Moórá-aaimo sáwí'o ombá simátíménda isáaro. Kempínkémbá tuwímbai sáwí'o ombá ímbo waántáwankon-imayaamo on-kwáásífá'á mátinkare'a aafimbó maitínkáamba sáwí'a wéfo Maníkóní waásiti óraa'-waasiya'a mátinkare'a símai arupíse oro. <sup>2</sup> Ánaaemba Maníkóní waási

óraa'-waasi-i'a ésa seyaafá'-márafákén-kwáási táái isésa kawé-kísáúwé sáwí-kisauwe sésa tuwínkaa'-ésa ánaaemba miyá ónááfo káfé'a kári'-aai kanaa'á símai arupíse oro. <sup>3</sup> Ánaaemba wiyómpaken-kisau-waasi-taaimo isáiyamba mindá óraa-tantaa'an-ifo marapá'ó méraan-kwaasi-taaimo arupísemo iyamba mindá káritantaa'an-iyé. <sup>4</sup> Moóra'-tantaa'o arupísemo ónae sé'lo é'a Maníkóní waásifimbo túwí'lo ímbo wérainda-waasisafe'a arupíse uwásínkáaro ímba sé'a túwí'lo wéraindawisafe'a arupíse uwásínkáaro seró. <sup>5</sup> Sáwí'a úne sé'a misáwí'ó ombá ifátuwe'a kawé'ó iyantafe'a maanáái agáúmne. Kembangí sé'a kawé'-ímáyááwára'-wáásísá úne sembánifo ímba aái isámai arupíse wéuwatinkaafo <sup>6</sup> Ísu Káraísitin-aaisafesamo ímbo timankúnkúmbo iyawiya'a mátinke'a sé'a moóra'-aai arupíse uwásínkáaro sé'lo ombá mindá sáwí'an-iyé.

<sup>7</sup> Waántáwankon-imayaamo on-kwáásiyá'ó mátinke'a aafimbá maitínkáámba sáwí'a é'a Maníkóní aambá ímba kawé'-úmai wéaraaiwaewe súne. Kentí óraa'-waasimo isátinkaiyan-aigomo éna ayááímó úwoimo wéinda mindá kárika'a sáwí'an-ifo Maníkó waántáwankon-imayaamo on-kwáásífá'ó aafimbó maitínkáámba mindá óraa-sawí'an-iyé. <sup>8</sup> Miyámó ombá Maníkóní waási kentífá'awaawi sáwí'a uwátinke'a kentúwí'wara'a sáwí'a wéowe.

<sup>9</sup> Sáwí'lo owímó Maníkómó káráwiyaipa'lo ímbo wiyantemba wéowe. Karo'-ímáyáá ímba é'a simátimunda-aai isáaro. Aare-úméné waai-úméné ésa marapá-tántáátáfésa aamoí wéesa

Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa waaí keiyái kesuwaaininé sewaśá kesuwaai'é sésa sáwí'a úmae nówasa aaré miyáumai keiyái sáwí'a úmae wénesa <sup>10</sup> umémbó ombá túraniyamba ésa uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a ésa símai túwí'a sáwí'a uwátinkesa wétinkamesa umémbá ésa miyámó on-kwáási Maníkómó káráwiyai'pa'a ímba kónááwe. <sup>11</sup> Kempínkémbá tuwímbai miyámó uráan-kwaasiyaani'a wéfo kentáási Maníkóní ámútanko Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aéntámá misáwí-tántáá'á maitiyuwéna Maníkóndé-i'a uwátinkena wenaúranka'a arupíse uwátínkaraiye.

*Túsamba Fasi'aénkóní kísau mo maíyan-ai.*

<sup>12</sup> Kempínkémbá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-iyé sefó kemá sé'a tuwímbai-tantaa'o ombá ímba kawé'á wéuwatinkaiye sé'a moórá-ai seyaafá-tántáá'ó únda kanaán-ifo tuwímbai-tantaa'o únda miwá kembá ta'ótoraindasafe'a a'áo súné. <sup>13</sup> Tónkó tirumpimbó kumíndasafena isaná tirunkó tómbó náíndasafena ímbá póna Maníkó minkáé-tántáá'á taí'ásuwainiye. Miyá ínifo túwawaatafesamo imáyáamo ombá maarán-iyé. Túwawaatamba ímba aare-úmémbó íyambanifo mintúwáwáátámá Fasi'aénkóní kísau máéro. Miyámó íyantafena Fasi'aénkó túwawaaka'a wétuwa'nai-iyé. <sup>14</sup> Maníkó Ísumbo pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba wení fasi'aéntámá kentáá súwawa'a íyáfasisinkainiye.

15 Kentúwawaa'a Káráísiti aiyayaankaamba imba pó'a sáwí-anka'o nında-inimba imba maiyé'a mimbórá-túmá ma'mái méraaro.

16 Moóráwigo sáwí-anka'o nında-ininkoe'a méraimba mimbórá-túmá ma'mái méraaye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna minkáé'nárai mimbórá-túmá ma'mái méraaye

agaimaréna siyáiyé. 17 Énifo Fasi'aénkóe'o kááísamaimo méraiwai wení ámútanko wesé'a méraisana mimbóráí'a úmai méraiye.

18 Aare-úméné waai-úménémó ombá tínaaemba uwáméro. Fí'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o wéomba túgo imba sáwí'a wéifo aare-úmémbó wéomba túgo sáwí'a wéiye. 19 Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraimba póna kentúma Ufaen-ámútánkóní naambó wéraimba é'a ísaraawe. Kentúma Maníkóndé isa'á kesúma kendésáámá póta sirááímo táínda-i'a úwoi ónaumne imba seró. 20 Ísu Káráísiti kembiwísáfénawe sénamo pukáimba mimbéyámbá kembiwí wendén-oyo marapá'ó méraamba Maníkón-áwí'a óraa'a úmae íyóro.

## 7

### *Aaremó máén-aaí.*

1 Tuwímbai-aaímo agaimáímo sísaí uráan-aaísafe'a simátimune. Awá'-wáásí aaré imba maésa úwoimo méraiýamba mindá kawé'an-iyé. 2 Énifo kembiwí úwoi waásifimbo méraawi aare-úméné waai-úméné óraa'o ompímbá

méraantafe'a umémbá únafo sé'a aaré maíyasa waaí maíyambo íyamba mindá kawe'án-ye. <sup>3</sup> Waaigó wenáúma ímba ta'ótorainifo mindá awaainínkóndé isaná awaainínkó wenáúma ímba ta'ótorainifo awaaikóndé isaná miyáumai wenawá'nai wenawá'nai úmai méyaaye. <sup>4</sup> Awaainínkó wenáúma ímba we káráwiyaifo awaaikó káráwisana awaaikó wenáúma awaainínkó káráwiyaiye. <sup>5</sup> Ímba aambá faiyésarai éni fo kanaán-ye sésarai Maníkóntáfésarai imáyáa ésarai inai símaesarai iyantafesarai kári-kanaa saagáyááye. Minkánáá tai'áínasarai mimbórafímbá kouwé'mai méyaaye. Ímba kanaa'á kentúra'a káráwiyewana ayáátáaka'a nénka'a méyana kawe'ó úmimo méráiyafasi'aemba tai'áínana waántáwanko sáwí'a íwae séna tafisifó sé'a simátimundantemba miyán-oro.

<sup>6</sup> Minááísáfé'a ímba fasi'ámai simátime'a sé'a miyán-oro sé'a miyán-ááísáfé'o sisai omba simátime'a sé'a miyámó íyamba kawe'án-ye sune. <sup>7</sup> Kemó aaré ímbo makáundantemba seyaafá'nánká miyámó íyamba siráái wétaiye. Éni fo ímbo miyámó íyamba Maníkó miyám-baaran-tantaakoni fasi'aémbá wétimiye.

<sup>8</sup> Simátíménda awá'-wáásíyé keto'-íniné ísáaro. Kemó úndantemba miyámó íyamba kawe'án-ye. <sup>9</sup> Éni fo ímbo kanaa'ó kentúra'o káráwiye'o é'a aaré maíyasa waaí maíyamba ónááwe. Aaré maíyasa waaí maíyambo íyamba mindá ímba sáwí'an-ifo úwoimo mésamo aaré maénae-imayaamo óraa'a únafo sé'a aaré maíyasa waaí

maíyambo íyamba kanaán-iyē.

10 Aaré máéwasa waaí máémbo owí simátimé'a súnē. Ímba kesí imáyáafinkembanifo Fasi'aénkóní imáyáafinkemba simátimune. Aaregó awaaikómbá ímba auwéna kóino. 11 Énifo awaaikómbó auwénamo éna fi'omba ímba waaí máino. Ímbo miyámó énamo éna kouweréna awaaikómpá'á tíno. Waaí ímba kentuwaaíníntómbá tí'mátuwaaro.

12 Moórá-aaimo simátiménda Fasi'aénkó simátimiyo ímba siyáifo kemá simátimune. Keákwákómó ékai awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaaínínkó ímba miyá in-ínínkó awaaikóntáféna esé'a mérayae sínanamo éna ímba ai'mátuwaano. 13 Énifo awaaínínkó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyá iwáí awaaínínkóntáféna esé'a mérayae sínanamo éna ímba ai'mátuwaano. 14 Waaigó Maníkón-aaisafena ímba amankúnkúmba iwáí awaaínínkó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba in-ínínkóe'a taankarotámai méraintafena Maníkó séna awaaikó isaná póna kanaán-iyē wésiye. Aaregó Maníkón-aaisafena ímba amankúnkúmba in-ínínkó awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba iwáíye'a taankarotámai méraintafena Maníkó séna awaaínínkó isaná póna kanaán-iyē wésiye. Ímbo miyámó inkakaa miwítí iyámpói Maníkóní waásiti iyámpóíyaamba ímba owaisínó. Énifo miwísáféna Maníkó séna kesí waásiti iyámpóíyaamban-owe séna kanaán-iyē wésiye.

15 Keákwákómó ombá awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaainínkó ímba miyá isaná awaainínkó amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyámó ombá auwé'a kónae sésa miyá iyamba kanaa'á wété ónááwe. Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí owasá ímba miyámó owiyé ímba kááísamai méraamba pósa wété iyamba kanaán-iyé. Maníkó faru úmai méraiyantafena táántaraimba pósa auwé'a kónae sésamo ésa kanaán-iyé. 16 Aaré ísáaro. Enawaaikómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaisafena amankúnkúna ini ina ínियो. Mináái ímba ísaraawe. Énifo waaí ísáaro. Enawaainínkómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaisafena amankúnkúna ini ina ínियो. Ímba ísaraawe. Mindásafe'a ímba ááéma tuwé'a wété oro.

*Maníkó wení waási-i'o uwátínkarainka'o méraanten-úmai méraaromo siyáin-aai.*

17 Maníkó seyaafá'-wáásí tínkámae kuráimba wení waási-i'o uwátínkarainka'o méraanten-úmai miyáumai méraaro. Maníkóní waási naaó'-nao'a méraan-kwaasi mináái simátimune. 18 Maníkómó wení waási-i'o uwátínkarainka'o mé'o Yúndaa-waasi kentúmo kárámai araenáémbo owasamó fí'onkaa-waasi kentúmo ímbo kárámai araenáémbo owasamó ombá mindá kanaán-ifo úwoi miyá é'a fí'on-kwaasi-i'a ónae ímba sé'a méraaro. 19 Túmo kárámaimo araenáémbo owasá ímbo túmo kárámaimo araenáémbo owasá ombá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkón-aaimo taawiyafésamo méraamba óraa-tantaa'an-iyé. 20 Maníkómó wení waási-i'o uwátínkarainka'a méraanten-úmai miyáumai méraaro. 21 Maníkómó wení waási-i'o

uwátínkarainka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáúmó maiyáawimo ombá ímba óraa'-imayaa ombánifo minkísáúmó túwén-ambo wéraina'o é'a tuwánááwe. <sup>22</sup> Fasi'aénkómó wení waási-i'lo uwátínkarainka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáúmó maiyáawimo é'a Fasi'aénkóe'a kááisamai méré'a tu'makákáámbá méraawe. Énifo Fasi'aénkómó wení waási-i'lo uwátínkarainka'a úwoimo tu'maká'ó méraawimo é'a Ísu Káráisiti méyámbakaisa'a wení wayó'-wáásín-owe. <sup>23</sup> Ísu Káráisiti pukáimba kentáféna mimbéyámbá uráisa'a wení waási-i'a uráamba pó'a kenti imáyáa ta'ótoranae síya'o é'a a'áo seró. <sup>24</sup> Maníkómó wení waási-i'lo uwátínkarainka'o méraanten-úmai Maníkóe'a kááisamai méraaro.

### *Awá'-wáásí táái.*

<sup>25</sup> Awá'-wáásísáféna Fasi'aénkó ímba fasi'aén-áái simásímakaisa'a kesí imáyáfinkemba sune. Fasi'aénkó arumbá uwásínkáintafe'a sún-da-aaí pó'a kawé'-ááiyémó síyantafe'a simátimune. <sup>26</sup> Umbai-tántáá'ó wéraintafe'a imáyáa é'a sumpo méraantemba miyáumai méraaro. Miyámó iyamba kawé'án-iyé. <sup>27</sup> Aaremó makáawi ti'mátuwanáe ímba síyasa aaremó ímbo makáawi aaré maénae ímba seró. <sup>28</sup> Énifo aaremó maíyambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Inamarúmó waaimó maíyambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Aaré maíyasa waái maíyambo iyamba marapá'ó méraan-umbai-tantaa'a wérainba mindá imáyáa é'a miyán-ofo sé'a aaré ímba maíyasa waái ímba maíyambo iyamba kawé'án-iyé sune.



29 Kesí waásisono ísáaro. Maníkómó siyáin-kanaa ampáánká'á tai'áínífo aaremó makáawi miwítí umbai-tántáátáfésa ímba óraa'-imayaa ésa aaremó ímbo makáawimo mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. 30 Tirunkómó umbaimó taiwái mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa tirunkómó ímbo umbaimó taiwái mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Tirunkómó aamoimó iwái mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa tirunkómó ímbo aamoimó iwái mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Óntamo méyánowi mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa óntamo ímbo méyánowi mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. 31 Marapá-tántáá'ó méyánowi mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa miyán-kísáúmó ímbo máéwi mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Marapá'ó méraan-kwaasimo máén-kisau tai'áinda pó'a sún-da-ai marapá'ó wérain-tantaatafena ímba aifaráán-tántáá'án-iye seró.

32 Marapá-tántáátáfé'ó ímbo óraa'-imayaamo ombá siráái wétaiye. Awá'-wáásí Fasi'aénkóní kísausafesa imáyáa ésa Fasi'aénkómó aamoimó intembá wéofó 33 aarewáráwí marapá-tántáátáfésa imáyáa ésa tuwaainíntómbó aamoimó íyan-kisau máéwana 34 kae'-ímáyáágó wétafisiye. Ímbo waaimó maiyéwiye awá'-ínámárúwé Fasi'aénkóní kísausafesa imáyáa

ésa sésa súwawaa'e imáyáawe Fasi'aénkómbá aménae sefó waaiwárá'-ínímbá marapá-tántáátáfésa imáyáa ésa tuwaai'waimbá aamoí íwae sésa miyán-kísáú wémaewe.

<sup>35</sup> Aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba oró-áái ímba súmpo túwa'nai onda-áái simátime'a kawel'-úmai méraiyantafe'a mináái simátime'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a wení kísau aantembo maíyantafe'a mináái wésimatimune.

<sup>36</sup> Moóráwigomo aaré maénae sénamo aaimó tarímakenamo éna ánaaemba wentáfénamo maénae-imayaa óraa'a énamo séna ímba kawel'-úmai méraumpo maénaemo síndamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna úwoi máíniye. Maíndamo éna kanaán-iyé. <sup>37</sup> Moóráwigomo aaremó maénae sénamo aaimó tarímakenamo éna wení imáyáamo fasi'ámaimo énamo wenáúra'o káráwiyenamo séna ímba maénaumpo úwoi méíniye sínanamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna miyámó énamo ímbo maínda kawel'-án-iyé. <sup>38</sup> Miyáumai moóráwigo aaremó aái tarímakaindawimo maínda kawel'-án-ifo moóráwigomo aaremó aái tarímakenamo ímbo maínda áfááraumai kawel'-án-iyé.

<sup>39</sup> Ámáánko séna keákwákómó ésarai awaaikómó méraindara'a kááísamai mérai yana awaaikó puwínana waisáfénamo ankáínana Fasi'aénkóní waásiya'-aantemba wíno. <sup>40</sup> Énifo imáyáa é'a ímbo waaimó maénamo úwoimo mérainda arunkó kawel'á ínana mérainiye.

Maníkóní ámúntanko minááísáféna mimbórá-  
áái wésiye-imayaa úne.

## 8

*Póí tufú'mai karo-fásí'áénkómbó ámén-aai.*

<sup>1</sup> Agaimái sísai e'a sé'a póímo wétufu'nesamo  
tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taarera'o  
marésamo tuwímbaimo maaketimó maráámba  
minámá'á méyámba'maimo naandasá  
kanaawá'íyó-aaimo sísai e'o sen-áái simátiménda  
ísáaro.

Miyám-baarankoni áwáuma awánasaraundasa  
póta miyásá ónae-aai ááéma ímba seró. Miyámó  
ombó é'a kentúma maimaé íyófo waásimo  
tirumbó tímémbo wétuwa'nai-omba mindá  
kawe'án-iyé. <sup>2</sup> Tuwímbaimo moórá-tantaatafesa  
imáyáamo ésamo sésamo é'a awánasaraumnemo  
síyawí ímba kanaa'á awánasaraafo <sup>3</sup> Maníkómbó  
tirumbó améwanamo ímbá Maníkó miwí  
tuwánasaraiye.

<sup>4</sup> Mináái imáyáa é'a aneka'-áái póímo  
tufú'nesamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-  
taarera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó  
wémaraamba minámá'á méyámba'maimo  
náíyan-aaimo sendá ísáaro. Waántá-waasi  
ímba fasi'aénkwárá'-wáásín-ofo mimbóráwígó  
fasi'aénkwáráwí Maníkó iyé-ááísá ísaraumne.  
<sup>5</sup> Wíyómpa'e marapá'é sáwífa-tantaa'a wéraisasa  
tuwímbai sésa kentáásí fasi'aénkwáráwí  
ména kenká'á káráwiyaiye sewaná miyámó  
sen-tántáá'á sáwífa'a wéraifo <sup>6</sup> kesáá  
mimbóráwígóntáféta séta kentáásí Maníkó

éna kentáásifowa iyésá súne. Seyaafá-tántáá'á úmakaimba póta wenáwí'a mósá maréta wení waási-i'ó úndasafeta méraumne. Mimbórá-Fásí'aénkó méraimba Ísu Káraísiti póna Maníkómó siyáintemba seyaafá-tántáá'ó uráimba wení fasi'aénkátá méraumne. Miyáumai waántá-waasi ímba fasi'aénkwárá'-wáásí owé-áái ísaraumne.

<sup>7</sup> Minááísá ísaraumpo seyaafá'nánká ímba ísaraawe. Tuwímbai pói tufú'mai wénesa waántá-waasi-imayaa ésa tímé'ómbanifo Maníkómpá'ó tiyáanka'a ááéeraan-imayaa paaí ésa waántá-waasi tímém-poiman-iye sésa mimpóímó wénaamba tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá ésa sésa mimpóímá ímbo naaráambá náúmne wésewe. <sup>8</sup> Mintómbó ímbo néta nétaamo úndasa Maníkó ímba ímáya éna náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímbo náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímba miyá wéiye. <sup>9</sup> Waántá-waasi tímém-poimo né'ó ímbo né'ó ombá mindá kanaán-ifo Maníkóntáfésa ímbo fasi'ámaimo méraawi tuwánésa kembiwímó ontembá miyá ésa miwí tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá miyá ofó sé'a káráwiyoro. <sup>10</sup> Kembiwí sé'a waántá-waasi ímba fasi'aénkwáráwí ombá pó'a tímém-poimo úwoimo wénaunda kanaán-iyemo sen-kwáásí waántá-waasiti amáán-daumpa'ó tómbó naambó ésa Maníkóntáfésamo ímbo fasi'aawí tuwánésa sésa keséta mintómbá nánaumnemo sésamo wénaamba tirumpinkén-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá wéowe. <sup>11</sup> Miyáumai mintómbó náúnda kanaán-iye wésemba mindá Maníkóntáfésamo ímbo

fasi'ámaimo méraawi sáwí'a wéuwatinkaawe. Ísu Káráísiti miwísáfénawe séna pukáiwai kentífá'awaawi sáwí'a uwátínkááwasa sáwí'amba wéaraaiwaewe. <sup>12</sup> Kentífá'awaawi sáwí'a uwátinke'la miwímó ímbo fasi'ámaimo méraanimayaa sáwí'o uwátínkáámba Káráísitimba sáwí'a wéuwankaawe. <sup>13</sup> Kemá Póro sune. Waántá-waasi tímém-poimo naanasá kesífá'awaisai suwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'o ama'ó ímbo naanasá suwánésa misáwí-ámbá ímba arááíwaenaawe.

## 9

*Póro aantá-kisau wémaena méyámbá ímbo maiyáin-ai.*

<sup>1</sup> Waási kembá ímba wéta'otoraafó Maníkó kesáái simátiminkwae séna aantá-waasi-i'a uwásínkaraiwai é'la súrantaamba kentáási Fasi'aénkó Ísumba awáné'la wení kísau kempímbá komaéwánda suwáné'la Maníkón-aaisafe'la timankúnkúmba uráamba mindá kesí kisaugoni áwáuma paápé uráiyé. <sup>2</sup> Tuwímbai kentáfésa sésa ímba Fasi'aénkóní aantá-waasin-ifo úwoi-waasin-iyé sewa'á kembiwí ímba kanaa'á miyán-áái wésewe. Fasi'aénkó si'marówa'la kembiwí wenáái kosimátimewana'la timankúnkúmba uráafo mindásafe'la imáyáa é'la kentáfé'la sé'la érai'la Fasi'aénkóní aantá-waasin-iyé seró.

<sup>3</sup> Tuwímbai kempínkémbá kentáfé'la sé'la Fasi'aénkón-ai simátiminkwae séna ímba ai'mákaiwain-iyé sembá maarán-áái anondáa simátimune. <sup>4</sup> Ásé-ai kosimátimewandara'la tómbó ímbo méyámbare'o úwoimo naráundarakaá kanaán-uráisino. <sup>5</sup> Fasi'aénkóní aantá-waasiye Fasi'aénkón-áfá'awaawiye Pítaawe

tuwaainíntómbó tí'maesamo ásé-aaimo  
 kosimátíma'mae nóntemba kemó kesuwaainímbó  
 áí'mae'o ásé-aaimo kosimátíme'o kentí tómbó  
 úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.  
 6 Tuwímbai ásé-aai kosimátímakaamba tómbó  
 méyámba'mai náiyantafesa ímba kísau  
 wémauwa'a tómbá úwoi tímúwasa naráafo  
 Páánápáasiye kenkáísáfé aantemba imáyáa é'a  
 sé'a tómbó náiyantafesarai kísau wémaesarai  
 óntamba maiyésarai tómbá wémandaaye-  
 imayaamo ombá mindá sáwí-imayaa wéowe.

7 Maarán-áái imáyáan-oro. I-wáási miwímó  
 kísau mo máénkakemba ímba tómbá méyámba'mai  
 wénaafo miwítí óraakomo tímín-tomba wénaawe.  
 Kísau mo owí minkísáúfákén-tómbá wénaawe.  
 Póimo awiyówi mimpóimá tufú'mai úwoi  
 wénaawe. Miyáumai kísau mo wémaewi méyámbá  
 wémaewe. 8 Mináái waásiti imáyáafinken-aai  
 simátímumpo Maníkón-aai aúfái-wandaafimba  
 miyán-ááimó wéraitimba simátíménda ísáaro.  
 9 Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba  
 agaimaréna séna

waásiti tómbá wíti-aramba ásimá  
 piyíndasafena purumakagón-aísamai  
 támai mapándáampa úmai ásimá  
 fitúwáínka'a purumakagón-óika'a ímba  
 kárá'umakewana úwoi ména tuwímbai  
 náíníye

siyáimba minkísáúgóní méyámbá póna  
 mintómbá tuwímbai úwoi náíníye. Maníkó  
 ímba purumakasáfénawe séna mináái agauwó  
 siyáifo 10 kentáásáfénawara'a mináái siyáíye.  
 Kísau mo owí mifákén-tómbá nánaumne-imayaa

ésa wémaewe. Námáimo owí minkísáúfákén-tómbá nánaumne-imayaa ésa wéowe. <sup>11</sup> Miyáumai kempímbá Maníkón-aii kosimátímakaundasa pó'a tóné tuwímbai-tantaa'emo úwoimo simíyanta kawel'án-iye. <sup>12</sup> Kentáásínaaemba tuwímbai kempímbá Maníkóní kísau kowémaesa sésa tómbá síméro suwa'á úwoi tímúwasa naráawe. Miwímó tóné tuwímbai-tantaa'e úwoimo maiyáantemba kesááwará'ó úwoimo méraandasa kanaán-iye. Kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wéraifo kemó simíyan-tomba siyáán-umai máénata Ísu Káráísitin-aii ímba ísáafo séta kemó kisaumo maúndarakemba óntamba maimái tómbá méyámba'mai néta óraa-kisau wémaeta ímba ifátuweta óraa-kisau maiyáumne.

<sup>13</sup> Maarán-ááísáfé'a imáyáan-oro. Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a kisaumo máéwi mindáúmpákén-tómbá úwoi wénaawasa óntantaarera'o Maníkóntáfésa pói tufú'mai wéagaewi mimpínkén-tómbá úwoi wénaan-aii ísaraawe. <sup>14</sup> Miyáumai Fasi'aénkó Ísu óraaka séna ásé-aii kosimátimiyawifakemba tómbá úwoi timíyasa nánááwe siyáiyé.

<sup>15</sup> Kempímbá komé'a Ísu Káráísitini ásé-aii kosimátimewandara'a kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wérombanifo tómbá síméro ímba siyé'a maéta káfé'wara'a simíwae sé'a ímba maanáúfái agáúmne. Áfááraumaimo sááimo táina'o puwónae'o é'a tómbá síméro ímba sénaumne. Miyáumai

kesí kísauraken-tombo wénaandasafe'lo é'a ímba aambá fáisinkaaro. <sup>16</sup> Maníkó óraaka simásimakaisa'a ásé-aaí simátimela minásé-ááímó ímbo wésimatimekaa kesópa'a umbaitántáá'á paápé isinó. Mindásafe'a minásé-ááí wésimatimundasafe'a ímba kesúma maimaé wéiyune. <sup>17</sup> Kesí imáyáafinkembo ásé-aaimo wésimatimekaa méyámbá maénae súšina. Ímba miyá é'a Maníkó simásimakaintafe'a wésimatimune. <sup>18</sup> Mindá érai'-aaí póna kesí méyámbá maarám-béyámbán-iyé. Ásé-aaí wésimatimunda tómbó úwoimo wémaundarakaa kanaán-isinó. Tómbá ímba úwoi maiyáunda póna ímba maarán-ááí sénááwe. Ásé-aaimo ísaraundarata tóntá ámakaumne ímba seró. Ásé-aaimo úwoimo wésimatime'lo aamoimó wéunda mindá kesí méyámbániye.

<sup>19</sup> Kembiwí kembá ímba ta'óto'makaawa'a kemó sentembá ímba únana tóné tuwímbaitantaa'e máénda-amba wéraifo ímba maéta miyán-tántáá'ó maiyáundarakaa sesimáywaasi Maníkómpá'á tewaisinó. Ímba maiyáundasafe'a sáwífa'nanka túwa'nai únasa Maníkómpá'á wétewe. <sup>20</sup> Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbó iyantafe'a Yúndaa-waasifimba mé'a miwímó onten-kísáú wémaunana Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko ímba kembá ta'ótokaifo minamáánkómó ta'ótokainkwaasifimba mé'a miwímó ontembá miyáumai mé'a Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbó iyantafe'a miyá uráumne. <sup>21</sup> Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbó iyantafe'a fí'onkaa-waasi Maníkóní amáámbo ímbo ísaraan-



kwaasifimba mé'a miwímó onten-kísáú maé'a Maníkóni áamáamba Ísu Káráísiti siyáin-amaamba ímba taraisé'a úwoi wétaawiyafune. <sup>22</sup> Tuwímbai-tomba aawentamó on-kwáásí túwa'nai únasa Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo iyantafe'a miyán-tómbá ímba né'a méraumne. Tuwímbai Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo iyana sáwí'o úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafe'a miyám-baaran-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá wéune. <sup>23</sup> Ásé-aaí wété ínana Maníkó kawel'á uwátinkena kenkwará'á miyámó uwásinkaindasafe'a miyá wéune.

<sup>24</sup> Maarán-áái imáyáan-oro. Seyaafá'nánká tuwaantantésa kowaná moóráwigo kóyáákéna méyámbá kowémaena aamoí uráíye sen-áái wéisaawe. Miyáumai Maníkómó aamoimó uwátinkaindasafe'a imáyáa é'a Maníkóni aampa'á miyáumai koró. <sup>25</sup> Kesúma fasi'áínkwae sésa tuwaantantésamo nómba tiyáántán-kwimái wéwesa miwí túra'a wégarawiyesa tai'áínda-meyambo maíyantafesa miyá wéfo waé'wae'o índa-meyambo máéndasafeta Maníkóni aampatá wégune. <sup>26</sup> Miyáumai ímba úwoi wégumpo némpa'o wéraim-beyantafe'a imáyáa é'a Maníkóni aampa'á wégune. <sup>27</sup> Ímba kesúra'o sirááímo taintembánifo Maníkómbó arááímo taintembá arááíwáéndasafe'a kesúra'a káráwiye'a ásé-aaí simátimunana ánaeemba Maníkó ímba aamoí uwásínkáífo sé'a kesúma wégarawiyune.

# 10

*Waántá-waasi-imayaa ímba mósá máráaromo siyáin-aaí.*

<sup>1</sup> Kesí waásisono. Maarán-áái imáyáan-oro. Naaófá'á Yúndaa-waasi síwá'nása Ísípi-marafa'a ándáfakemba Maníkó faútinkowasa miwí túma ímba káráwiyesa sáwí'o uráamba imáyáan-oro. Maníkó faútinkowasa Ísípi-marafa'a tuwésa wéguwana aambá aráátimena ainámbá seyaafá'-wáási túrampa'a makówasa mináínánkó kún-aempa'a wéguwana Maníkó óraa'-nomba tuwínkaa'a úmarowasa seyaafá'nánká mimpímbá kofatésa máásai-marafa'a wéwesa <sup>2</sup> miwítí óraako Mósesee'a kááísamai mérowana Mósesé mináínámbá arááiwa'maena wéguwasa kentáa síwá'náma miyá uwaná Maníkó nombá tuwínkaa'a úmarowana mimpímbá Mósesé kofatowasá miwíwará'á mimpímbá kofatésa <sup>3-4</sup> noné tóné ímbo wéropa'a wéguwana Maníkó tóné noné timúwasa seyaafá'nánká nowaná Maníkó óraa'-ontamba faimarówana minóntámpínkémbá nombá kumúwasa nésa wénuwana minóntámbá miwítí ewaa'á wérowasa naráawe. Minóntántáféta séta Ísu Káráísitin-iyé sune. <sup>5</sup> Máásai-marafa'a wéme wémesa Maníkón-aaimo arááiwaéraamba sáwífa'nanka ímba arááiwaesa sáwí'a uwaná mindásafena Maníkó ímba aamoí uwátinkena máásai-marafa'a tinkámaena wénuwasa pukáawe.

<sup>6</sup> Sáwí-imayaa aantemba ésa sáwí'o untáfésa aamoí uráafo kesáá miyásá únafo séta miwímó uráantafeta imáyáa éta kentáásúra'a káráwiyono.

<sup>7</sup> Miwífínkémbá tuwímbai karo'-máníkómbá úmakesa wen-ímáyáá mósá makáafo kesáá ímba miyá ónáisaiye. Minááísáféna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna waási mara'á mésa tóné noné násuwesa iyáfasinesa tiraimá makáawe.

Karo'-máníkóntáféna imáyáa ésa miyá uráawe agaimaréna siyáiyé. <sup>8</sup> Miwífínkémbá tuwímbai aare-úméné waai-úméné uráafo kesáá ímba miyá ónáisaiye. Miyámó untáféna mimbórá-kánááfímbá Maníkó sáwífa'-waasi 23,000 waasi tínkamuwasa pukáawe. <sup>9</sup> Miwífínkémbá tuwímbai Fasi'aénkómbá ma'mái awánésa sésa Maníkó kentáará'á ímba kawé'-úmai káráwiyaiye karo'á sésa sáwí'a uráafo kesáá ínta miyá ónáisaiye. Miyá untáféna Maníkó iyaankafayaantómbá ti'marówasa fowasá pukáawe. <sup>10</sup> Miwífínkémbá tuwímbai Maníkómbá í'ai ánkaraafo kesáá ímba miyá síyataao. Miyámó untáféna Maníkómó wiyómpakembo ai'marówai tínkamuwasa pukáawe.

<sup>11</sup> Miwífímbá miyán-tántáá'á paapé úwana Maníkón-aai aúfáífimbo agaimakáimba kesáá tai'áínda-kanaafinta méraundawisa mináái iséta imáyáa éta ímba miyá éta káráwiyono.

<sup>12</sup> Miyáumai kesáfé'a sé'a fasi'ámai méraundawi únemo sewí moórá-tantaako tafisína'a sáwí'a únafo sé'a káráwiyoro. <sup>13</sup> Sáwí'o iyan-umbai-tantaa'o kempá'ó tiyáimba mindá seyaafá'-wáásífá'á tiyáiyé. Maníkó áfombo faiyáíwai séna sáwí-fasi'aen-tantaako kempá'á téna tafisína'a sáwí'a ofó séna miyán-tántáá'ó tuwáíyan-amba

áámáá-ontama aráátimina'a kanaa fasi'ámai mé'a ímba sáwí'a ónááwe.

14 Kesí waásisono. Yúndaa-waasisa síwá'námo uráantemba miyá únafo sé'a karo-fásí'áénkwáráwí-ímáyáámó mósá máráamba tínaaemba uwáméro. 15 Kawe'-ímáyáámó on-kwáásí owa'á óraaka simátime sé'a simátimunda-aaí kawe'-úmai imáyáan-oro. 16 Ísu Káráisitimo kentáásáfénawe sénamo wení naaemó kumúwanamo pukáintafeta imáyáa éta aráátombo náúndasa ándá-aran-domba Maníkómpá'á súwi séta mindómbó náúndasa maará séta Ísu Káráisitini naaemá isatá kááísamaisa méraumne. Minaráa-tómbá tafámbaisa náúndasa maará séta Ísu Káráisiti áuma isatá kááísamaisa méraundasa 17 minaráa-tómbá mimbórá-tómbá wéraisata mimpínkéntáámó seyaafá'nánkátá náúndasafeta mimbórá-wáásí-í'a úmaisa méta sáwífa'nankata úndanifo mimbórá-wáásíyáántá úmaisa méraumne.

18 Ísarerin-andafakewi Yúndaa-waasimo ombá imáyáan-oro. Maníkóntáfésa imáyáa ésa óntantaarera'a póí tufú'mai agaimái amésamo ombá Maníkóe'a kááísamai méraawe. 19-20 Súnda-aigoni áwáumo simátíménda ísáaro. Waántá-waasimo tómbó tímémba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-íye. Waántá-waasimo tímén-tomba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-íye. Súnda-aigoni áwáuma maarán-íye. Póimo tufú'nésamo tuwímbai-ama'o waántá-waasimo tímésamo méraamba ímba Maníkómbá amésa méraawe. Waántá-waasi tímé'o miwisé'o kááísamaimo méraamba miyáumai méraantafena ímba siráái

wétaiye. <sup>21</sup> Fasi'aénkóe'la kááísamai mésa waántá-waasise'la kááísamai mésamo ombá ímba kawe'á uwásuwesa méraawe. Fasi'aénkóntáfé'la imáyáa é'la ándá-aran-done tóné wénaafo waántá-waasisafesamo imáyáa ésamo mintómbó naapa'á ímba komé'la naaró. <sup>22</sup> Miyámó é'o sé'o Fasi'aénkó ímba aifarááwín-iyé síyanamo éna aaisambá tiyíniye. Maníkóní fasi'aénkó kentáásí fasi'aémbá íyáákaraifo ímba miyán-oro.

<sup>23</sup> Kempínkémbá tuwímbai sé'la seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-iyé sefó kemá Póro súné. Tuwímbai-tantaa'o ombá ímba kawe'á uwátínkáísana tuwímbai-tantaa'o ombá ímba túwa'nai iye súné. <sup>24</sup> Miyáumai kesáfé'o túwa'nai íyan-kisau aantemba ímbo maíyamba fí'owiwará'o túwa'nai íyan-kisauwara'la máéro. <sup>25-26</sup> Maarán-áái imáyáan-oro. Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna marawé minká'ó wérain-tantaa'e seyaafá'á Fasi'aénkóndén-iyé

agaimaréna siyáimba Maníkó kentáásáféna imáyáa éna makáimba pó'la maaketiyákém-póí-ámá'á úwoi méyánure'la ímba óraa'-imayaa é'la sé'la sáwíra'u kawerá'únó ímba sé'la úwoi naaró. <sup>27</sup> Moóráwigomo Maníkón-aaísafenamo ímbo amankúnkúmbo índawi táántena séna kesí naaúmpa'la tómbá naarómó sína'o ewémó sé'o é'la komé'la ímba áísai e'la nááfaken-tona'liyo ímba síyamba úwoi né'la sáwíra'u kawerá'únó ímba síyamba úwoi naaró. <sup>28-29</sup> Énifo moóráwigomo sénamo waántá-waasimo tímén-tomba iyémó síndamo é'la kanaámpó úwoi nánaumne-imayaa

ombánifo minááímó sin-kwáásígó imáyáa éna séna Ísu Káráísitini waási waántá-waasimo póimo tímémba kanaán-ye sifó ímba naaró.

Kempínkémbá tuwímbai sé'a waántá-waasimo tímén-tombo náúndasa mindá kanaán-ye. Énifo moóráwigomo wesáfénamo séna waántá-waasimo tímén-tomba náúnafo siwái wemá kentáásáféna naafó ímba sisinó. <sup>30</sup> Tóntáféta Maníkómpá'á súwi séta náúnanasa moóráwigo séna ímba naaró ímbo seráámbá wésiye kembiwí sentáfé'a <sup>31</sup> kemá Póro sune. Maníkón-áwí'a mósá máraán-kisau aantemba maé'a tóné noné né'a kisaumo máémba Maníkóntáfé'a imáyáa é'a wenáwí'a mósá máraaro. <sup>32</sup> Yúndaa-waasisafe'le fí'onkaa-waasisafe'le Maníkóní waasisafe'le imáyáa é'a kawé'an-oro. Tuwánésa aoisaan-ámbá arááiwáéfo sé'a káráwiyoro sune. <sup>33</sup> Imáyáa é'a sé'a suwánésa aamoí uwásinkaiwae sé'a méraumne. Kesáfé aantemba kawé'ó í-kísáú ímba wémaumpo seyaafá'-wáásíwará'ó kawé'ó uwátínkáín-kisau wémaunda póna Maníkó sáwí'ó úmaimo méraampinkemba tiyáínasa kawé'-úmaimo

## 11

méraiyan-kisau wémaumne.

<sup>1</sup> Ísu Káráísitimo uráintemba miyá wéumpo kemó úndantemba kewará'á miyán-oro.

*Maníkóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó káátaraan-ai.*

<sup>2</sup> Kentáfé'a imáyáa úmae iyé'a simásímakain-aaimo simátímakaunda-aaimo taawiyáfóntafe'a

aamoí uwátinkaumne. <sup>3</sup> Simátíménda ísáaro. Káráisiti seyaafáká'á káráwisasa waaímó ombá tuwaainíntónká'á káráwiyowana Maníkó Káráisitinka'a káráwiyaiye. <sup>4</sup> Miyáumai Maníkóntáfesa imáyáa ésa túwaandu ombá waaímá inai wésesa Maníkón-ai simátímémba ti'nónká'ó káataresamo ésa Káráisitin-awi'a sáwí'a ónááwe. <sup>5</sup> Túwaandu ombá aaremá inai sésa Maníkón-aiimo simátímémba ti'nónká'ó ímbo káataresamo ésa tuwaai'wai túwí'a sáwí'a ónááfo aare ti'nónká'ó káátaraamba tuwánésa tuwaai'waimbá káráwiyaawe sembá mindásafesa ti'nónká'ó ímbo káataresamo ésa tuwaai'wai túwí'a sáwí'a ónááwe. Sáwí'o on-ínimbó tigeasáfesa íwae sésamo ti'nóntáumo kárásuwaantemba ti'nónká'á ímba káátaraan-inimba sáwí-ininkaamba ésa pósa tigeasáfesa wéowe. <sup>6</sup> Aaremó ti'nónká'ó ímbo káataresamo ésa ti'nóntáu kárásuwaaro súne. Énifo ti'nóntáumo kárásuwaamba tigeasáfesa ésa pósa ti'nónká'á káataaro. <sup>7</sup> Maníkó fasi'aénkwáráwí seyaafá-tántááká'ó káráwiyaiwaimo intembá wai miyá ésa pósa túwaandu ombá ti'nónká'á ímba káátaraawe. Maníkó tuwaai'wainká'á káráwiyaaisasa tuwaai'waimbó ontembá aaré ésa pósa túwaandu ombá ti'nónká'á káátaraawe. <sup>8</sup> Maníkó aifaráán-ínimbá awaai'kó arasantámbá úmakai'fo wai ímba aaregó arasantámbá úmakai'ye. <sup>9</sup> Waaigó aaregónká'ó méraindasafena ímba úmakai'fo aaregómá waaigónká'ó méraindasafena Maníkó úmakai'ye. <sup>10</sup> Mindásafesawe wíyómpaken-kisau-waasi túranka'a méraantafesawe aare ti'nónká'á káataaro. Tuwánésa sésa tuwaai'waimbá káráwiyaawe sénááwe. <sup>11</sup> Énifo Fasi'aénkón-

aúranka'o méraamba aaré waaí áfomba faiyááwasa pósa ímba keyáá méraawe. <sup>12</sup> Maníkó aifaráán-ínímbá waaigó arausantámbá úmakaisasa aaré mésa waaí matínkááwasa méraamba Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáugon-iyé.

<sup>13</sup> Maníkóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó ímbo káátaresa inaimó sembá kanaawá'i ína kanaán-iyó imáyáan-oro. <sup>14</sup> Waásiti áwáuma imáyáa é'a sé'a waaí miwí ti'nóntáu ayáátáaka'o wéraintafesa tigaesáfésa owasá <sup>15</sup> aaré kentí ayáátáa-ti'nontausafesa aamoimó ombá Maníkó tímakaisana ti'nóntáugo ti'nónká'á káátaraiye wésewe. <sup>16</sup> Kempínkémbó tuwímbai ti'nónká'ó káátamakaantafesamo narú'narú'-ááímó síya'o é'a sé'a kesáá Maníkóní waásisa túwaandu uráunasasa fí'o-fí'on-daopa'a Maníkóní waási túwaandu ombá miyá úndasaanifo fí'on-awauma ímba wéraiye sénaumne.

*Fasi'aénkóntáfésa imáyáa ésa aráá-tombo naan-áái.*

<sup>17</sup> Sáwí'o on-ááísáfé'a simátíménda ísáaro, Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu ombá moórá-mora ímba kawé'á umátinke'a sáwí'a wéuwatinkaawe. <sup>18</sup> Túwaandu ompínkémbó tuwínkaa'-úmimo méraan-aaimo sewa'ó isáúnda érai'-aain-iyé. <sup>19</sup> Tuwínkaa'-úmai mé'a tuwímbai fí'on-imayaa owasá tuwímbai fí'on-imayaa owa'á érai'-aaimo sen-kwáási wéisaawe. <sup>20</sup> Túwaandu ombá sé'a aráá-tomba nánaumne sembánifo Fasi'aénkóntáfé'a ímba imáyáa é'a



aráá-tomba né'a <sup>21</sup> tuwímbai kentí naaúmpakembo maimaé'lo tiyáan-tontafe'a imáyáa é'a naawasá tómbó ímbo makáawi táái taisasá tuwímbai uwóí'lo on-dómbá nésa uwóí'a owa'á miyámó ombá aráá-tomba sáwí'a úmai wénaawe. <sup>22</sup> Miyámó ombá tómbá ímbo tuwínkaa'-é'a tómbó ímbo makáawi timé'a sáwí'a uwátinkááwasa tigaesáfésa ombá mindásafe'a ímbo aamoí uwátinkaumpo sáwí'an-owe. Kentí naaúmpa'a tóné noné násuwe'a túwaandu é'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a aráá-tomba naaró.

<sup>23</sup> Fasi'aénkó simásímakaimbo simátímaunda maarán-ááin-iyé. Moóráwigo Yúndasi Fasi'aénkó Ísumba wení namuro-wáási ímbo aráátímakonka'a mindó'wáámbá Ísu Káráisiti péréti maisoréna <sup>24</sup> Maníkómpá'á súwi séna tafaména séna mindá kesúman-ifo kembiwísáfé'a ísámai kesúma tinkánaumne. Miyáumai kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro súwasa <sup>25</sup> tómbá násúwówana pérétimo maúntemba ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna séna mindá kesí naaemán-iyé. Kesí naaemá kembiwísáféna kumínda póna Maníkó kesé'a kááisamai méraawe séna mináú-áái símai kááisamakaiye. Maandómbó naambá kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro Ísu Káráisiti siyáiyé. <sup>26</sup> Mimpéretiyé mindónémó naambá kentáásáféna Fasi'aénkó pukáiyé-aaí wésimatimewe. Miyá úmae iyiyana Fasi'aénkó marapá'á kumíniye.

<sup>27</sup> Miyáumai Fasi'aénkóntáfésa imáyáa ésa aráá-tomba nánae sésamo ombá aifa'lo ímbo kawé'-ímáyáámó ésamo úwoimo aráá-tone ándá-aran-done nésamo imáyáa ésamo

sáwísamba iyémó sésamo ésa Fasi'aénkón-áúwe naaewé sáwí'a íyana sáwí-meyamba tinkáíniye. <sup>28</sup> Mindásafesa méraawini áwáuma kawel'imáyáá ésa tuwímbai ísásuwesa sáwí'lo úmaimo méraamba kawel'imáyáá ésa aráá-tomba nánááwe. <sup>29</sup> Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáin-aigoni áwáumo ímbo imáyáa urésamo úwoimo mintóné mindóné naambó é'a kesáfesa aafimbá wíyana Maníkó sáwí-meyamba timíniye. <sup>30</sup> Kempínkémbá tuwímbai miyámó é'a Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba ímbo imáyáa é'a aráá-tomba sáwísamba iyé-imáyáá ombá pó'a tuwímbai aamoisaénkwáási méraawasa tuwímbai tí'lo iwáí méraawasa tuwímbai pukáawe. <sup>31</sup> Énifo méraundawini áwáumo imáyáa kawel'ó étaamo tuwinétaamo sáwí'lo únda arupíse úndarakaanta Fasi'aénkó sáwí-meyamba ínta símísino. <sup>32</sup> Énifo Fasi'aénkó arupíse uwásinkaindasafenasa sáwí-meyamba símínta póna marapá'-wáásímó sáwí-meyambo waé'wae'lo índa-meyambo timíndara'a miwísé'a sáwí-meyanta ínta simíniye.

<sup>33</sup> Kesí waásisono. Minááisáfé'a imáyáa é'a tómbá né'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a aráá-tombo náiyantafe'a túwaandu uráamba timu'maré'a mé'a seyaafá té'a aráá-tomba naaró.

<sup>34</sup> Tááímo táina'lo

é'a kentí naaúmpa'a tómbá násuwe'a túwaandu uré'a tómbá nánááwe. Miyámó íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba ímbo timíniye. Fí'on-aaisafe'wara'lo agaimáímo síesai uráan-aai kempá'á wéme'a kosimátimenaumne.

# 12

## *Maníkóní ámútanko fasi'aémbó wétimin-aaí.*

<sup>1</sup> Kesí waásisono. Fí'o-fi'on-kisaumo maíyantafena Maníkóní ámútanko fasi'aémbó tímimba ímba ísámai usúkáafo sé'a simátíménda ísáaro. <sup>2</sup> Waántáwankoni aambó arááiwaúnka'a waántáwanko ta'ótorena tafisúwa'a sáwí-amba arááiwae'a waántá-waasi karo-fási'áénkwáráwí ímba aaí sewí-ímáyáá mósá makáamba ísaraawe. <sup>3</sup> Maníkóní ámútanko kesé'a ímba mérowa'a sáwí-ambo arááiwakaantafe'a imáyáa é'a maarán-ááímó simátíménda ísáaro. Tuwímbai sésamo Ísu káráwiyaiwai iyémó sembá Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbó méraiwai wésefo tuwímbai sésamo Maníko Ísumba sáwí'a uwánkainiyemo sembá Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbá ímba méraiye.

<sup>4</sup> Maníkóní waási-i'o owí wení kisaumo máéntafena Maníkóní ámútankoma fí'o-fi'o-fasi'aembo tímimba mimbóráwígómá wétimiye. <sup>5</sup> Maníkóní kísau fí'o-fi'on-kisaumo máéntafesa Fasi'aénkó Ísuntafesa ísámai minkísáú wémaewe. <sup>6</sup> Maníkóní kisaumo máéntafena wemá fí'o-fi'o-fasi'aemba tímísasa minkísáú wémaewe. <sup>7</sup> Seyaafá'nánká kawé'á uwátinkaiyantafena Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi tirumpimbá ména Maníkóní fasi'aémbá wéaraatimiye. <sup>8</sup> Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi kawé'-ímáyáá tímísasa mináái wésimatimewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi ímbo ísaraan-aaí simátímísasa wésimatimewe. <sup>9</sup> Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa Maníkóntáfésa

timankúnkúmba ésa sésa érai'a Maníkó siyáintemba ínnye wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi fasi'aémbá tímísasa tí'o imbá wéasofatinkaawe. <sup>10</sup> Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi fasi'aémbá tímísasa

ímbo awánaraan-kisauwara'a kawe'-úmai wémaewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa Maníkó simátimakain-ai wésimatimewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa fasi'aénkómbá tuwinésa sésa moórá Maníkóní ámútankompinke-fasi'aemban-iyé sésa moórá waántá-waasiti fasi'aémbán-iyé wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa ímbo isáán-aaifinkemba wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa miwímó siyáan-ai miwíwará'á ímbo isáán-aaifinkemba pósa waé'mai wésewe. <sup>11</sup> Maníkóní ámútanko weyáá wení imáyáafinkemba miyá éna moórá-mora-waasi

fí'o-fi'o-fasi'aemba wétimiye.

*Fasi'aénkón-áúraantaamo uráunda-ai.*

<sup>12</sup> Moórá-ai sénaumpo isáaro. Waási túfimba sáwífa-tantaa'ó wéraimba mimbórá-áúmán-iyé. Miyámó intembá kesáá Ísu Káráisitini waásisa sáwífa'-waasimo méraundasa weséta kááísamai mimbórá-wáásíyáántá uráumne.

<sup>13</sup> Tuwímbaisa Yúndaa-waasisa únasasa tuwímbai fí'onkaa-waasi owasá tuwímbai wayó-kísáúmó máén-kwaasi owasá tuwímbai úwoimo tu'maká'ó méraan-kwaasi owaná Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpimba kumbéna kááísasinkenasa mimbórá-wáásíyáántá uwásínkaraiye.

14 Kesáá mimbórá-wáásiyáántá úndasa imáyáa éta maarán-ááímó simátíménda ísáaro. Mimbórá súwawaapimba sáwífa-tantaa'a wéraimba 15 aísamaigomo séna kemá ímba ayáámba úmpo ímba mimbórá áúrakemba úne sínifo mimbórá áúra'a wéraiye. 16 Áákomo séna kemá ímba aúramba úmpo ímba mimbórá áúrakemba úne sínifo mimbórá áúra'a wéraiye. 17 Seyaafá'-áúfá'ó aúran-aantembo wérainkakaa ímba áá'a ísáísino. Seyaafá'-áúfá'ó

áá'-aantembo wérainkakaa seyaafá'-wiyúmbá ímba ísáísino. 18 Énifo Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-áúwawaa'a úmakena seyaafá'-tántáá'á wenamáá'-aantemba ma'maéna kuráiyé. 19 Áúwawaapinkembo mimbórá-tántáá'ó wérainkakaa áúwawaa'a ímba wéraisino. 20 Seyaafá'-tántáá'á wéraimbanifo mimbórá kúwawaa'a wéraiye.

21 Miyáumai aúranko ayáánkонтafena ímba kanaa séna emó ímbo méraandarakaa úwoi mérausino ímba sínana a'nónkó aísamaigontafena ímba kanaa séna emó ímbo méraandarakaa úwoi mérausino ímba síníyе. 22 Miyáumai túwawaapinken-tantaatafeta séta aamoisaémbán-iyemo súndasa ímbo wérainkakaa áúwawaa'a ímba kawé'-úmai wéraisino. 23 Túwawaapinken-tantaatafetaamo séta sáwísamban-iyemo súndasa kawé'-úmaisа wégarawiyune. Afora'á ímbo aráátíménda-tantaa'a aúpá'á makéta wégarawiyune. 24-25 Afora'ó wérain-tantaa'a ímba wégarawiyune. Áúwawaapinken-

tantaako seyaafá'á kawe'-úmai kísau maéna moórá-mora-tantaako wenáúra'-wenaúra'a káráwiyaintafena Maníkó wenamáá'amaa'a maréna sáwísamban-iye sún-da-tanta'a wégarawiyiye. <sup>26</sup> Áúwawaapinkembo moórá-tantaakomo áí'lo ínana seyaafá'-áúfínkénkwará'á áí'a uwásáíniye. Áúwawaapinkembo moórá-tantaako kawe'ó ínana seyaafá'-áúfínkénkwará'á kawe'á uwásáíniye.

<sup>27</sup> Túwawaatafe'lo sún-da-aaigoni áwáuma maarán-iye. Kembiwí Ísu Káráísiti áúwawaakaamba uré'a moórá-mora-waasigo wenaíyayaankaane wenaúrankaane miyaráámbá uráawe. <sup>28</sup> Maníkó wení waási moórá-mora-waasigomba kísau tíména miyán-kísáúmó maíyantafena fasi'aémbá wétiména wení aantá-waasi aifa'á íyáfasintinkena miwí tínaaemba simátímakain-aaimo simátimiyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba uwáítáí'-iyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba ímbo awánaraan-kisaumo maíyawí íyáfasintinkena tí'lo ín-da-waasimo asófatinkaiyawí íyáfasintinkena miwí tínaaemba túwa'nai iyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba fí'lo-fi'on-kisaura'o káráwiyiyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba fí'lo-fi'on-aaimo ímbo isáán-aafinkembo siyawí íyáfasintinkena miyámó iyawi íyáfasintinkafa'a kuráíye.

<sup>29</sup> Maníkó aantá-kisaumo tímakaimba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Maníkó simátímakain-aaimo simátímémba seyaafá'nánká ímba miyán-

kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Uwáítái'lo ombá seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Ímbo awánaraan-kisaumo máémba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. <sup>30</sup> Maníkóní fasi'aéntámá tí'o ímbó asófatinakaamba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Fí'o-fi'on-aai ímbo ísáán-aaifinkembo sembá seyaafá'nánká ímba miyá sewasá tuwímbai wésewe. Minááígóní áwáumo waé'maimo sembá seyaafá'nánká ímba miyá owasá tuwímbai wéofó Maníkó wení imáyáafinkemba miyá-fásí'áémbá wétimiye. <sup>31</sup> Maníkómó tími-fasi'aemba maénaemo sembá imáyáa é'a sé'a Maníkóní kísau iyáákamai-kísau maénaemo sé'a tiyáántán-kwiyé'a kísau máéro.

Mináái kemá imáyáa é'a sé'a kawé'-ááín-ifo waásimo tirumbó tímémba minánkó seyaafá'-ánkómbá iyáákaraimba minánkóní áwáumo simátíménda ísáaro.

## 13

*Waásimo tirumbó tíméwini áwáuman-iyemo siyáín-aai.*

<sup>1</sup> Maníkóní ámútankomo fasi'aémbá simínataamo fí'o-fi'on-aaimo ímbo ísáúnda-aaifinkembo séta wiyómpaken-kísau-waasi-taafinkenkwara'lo sétaamo miyá aantembo éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éta mináái úwoi-aai séta kámene peró'emo úwoimo tufúwóntemba miyá ondasáánifo waási-imayaamo étaamo éta kawé'á uwátinkanaumne.

2 Maníkó fasi'aémbó simínata simásímakain-aaimo simátimetaamo Maníkó aúpá'ó makáin-aaí isétaamo ímbo ísaraunda-aaí Maníkó simásímakain-aaí isétaamo Maníkóntáféta fasi'ámaimo métaamo séta érai'a Maníkó siyáintemba íniye sétaamo Maníkómó siyáintemba umbai-kísáúmó maétaamo miyá aantembo éta ímbo waási-imayaamo éta úwoi-waasisa úne.

3 Makáunda-tantaa'ó seyaafá'ó tuwín-timetaamo Maníkóní kísau wémaundasafesasa sáwí'ó uwásínkenta aamoí éta kanaán-iyé sétaamo miyámó éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éna siyáunda-aaigo ínta súwa'nai íniye.

4 Waásimo tirumbó tíméwini áwáuma maarán-iyé. Waásimo tirumbó tíméwi sáwí'ó wéuwatinkaamba anondáá ímba miyámó ombá túwa'nai esa waásimo tirumbó tíméwi túwí'ó wérain-kwaasisafesa tirumbá ímba sáwí'a uwátinkesa waásimo tirumbó tíméwi miwí túwí'a ímba maimaé iyésa <sup>5</sup> waásimo tirumbó tíméwi kesáfésa seyaafá-tántáá'á kawé'á wéune ímba sésa sáwí-aaí ímba sésa waásimo tirumbó tíméwi kesáái iyáákainkwaé ímba sésa waásimo tirumbó tíméwi ímba úwoiyaamba aaisambá sésa waásimo tirumbó tíméwi sáwí'ó uwátínkáamba ímba imáyáa úmae iyésa <sup>6</sup> waásimo tirumbó tíméwi sáwí'ó ontáfésa ímba aamoí ésa kawé'ó ontáfésa aamoí ésa <sup>7</sup> waásimo tirumbó tíméwi umbai-tántáá'ó ombá úwoi wémaesa waásimo tirumbó tíméwi seyaafá'-wáásísáfésa ímba inkaisiyan-imayaa ésa seyaafá'nánkátá kawé'ó iyantafesa timu'marésa mésa waásimo tirumbó tíméwi seyaafá'-úmbái-tántáápímbá fasi'ámai mésa ímbo ifá'ó túwáamba miyáumai méraawe.



8 Waásimo tirumbó tímén-anko waé'wae'a éna ímba tai'áínana Maníkó simátímakain-aaimo simátímén-kisau tai'áínana fí'o-fi'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo

sen-kisáú tai'áínana ímbo ísaraan-aaimo Maníkó simátímakain-aaí simátímén-kisau tai'áíníye. 9 Ímbo isáúnda-aaimo Maníkó simásímakain-aaí ínta kanaatá isásaraumne. Maníkómó simásímakain-aaimo simátímakaunda ínta kanaatá simátímataraumne. 10 Maníkó kawe'-úramba ónaumnemo siyáimba ánaaemba paápé índa póta ímbo isásaraunda-aaiwarata tai'áwinata seyaa'fá'á áwáusa awánánaumne.

11 Iyámpóimo méraawandara'a iyámpóimo sentembá miyán-áái wése'a iyámpóimo ontembá miyá wée'a iyámpóimo ontembá miyán-ímáyáá uráumpo waási-úramba iyáé'a iyámpóiya'o uráunda-tantaa'a tukáumne. 12 Iyámpóimo ímbo kawe'-úmaimo isáántemba Manikóní waásisa ímba kawe'-úmáisa Manikóní áwáuma wéawanaumne. Nompímbó waási tó'i'o ímbo awánamaimo kawe'ó úndantenta káfé'a miyaráántá wéundasa Manikóní áwáuma ímba kawe'-úmáisa wéawanaumpo waási tó'i'o aforatáámó awánáúndantemba ánaaemba miyásáámó ondasá Manikóní áwáuma kawe'-úmáisa awánánaumne.

Káfé'a ímba awánasaraundasa Maníkó kentáámó suwánasaraintemba ánaaemba Manikóní áwáusa awánánaumne. 13 Miyá ínifo káfé'a Manikómpá'á simankúnkúnta únda-amba isaná érai'a Manikóeta maé'mae'a ónaumnemo súnda-amba isaná Manikómbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amba isaná úmai minkáúmbó-ámbá wéraifo iyáákarain-amba

Maníkómbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amban-iyé.

## 14

*Maníkómó simátímakain-aaimo wésimatimen-  
aai.*

<sup>1</sup> Waásimo tirumbó tímén-amba fasi'ámai arááiwa'e'a Maníkómó wétuwin-timi-fasi'aemba maénae sé'o Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba óraa-tantaa'an-ifo mifási'áémbá maénae seró. <sup>2</sup> Maníkóní ámútanko fasi'aémbó tímísaamo fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá ímba waásisafesa wésefo Maníkóntáfesa sésa waásimo minááígóní áwáumo ímbo ísáántafesa waásisafesa ímba wésewe. Maníkóní ámútanko fasi'aémbá tímísa aúpá'-áái wésefo <sup>3</sup> tuwímbai Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba fasi'ámai arupise úmai kawé'ó uwátínkáamba mindásafe'a sé'a Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba óraa-tantaa'an-ifo mifási'áémbá maénae seró wésune. <sup>4</sup> Fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sewí kesáfesa símai wéfasi'aafo Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwi Maníkóní waási seyaafá'á fasi'aémbá wétimewe.

<sup>5</sup> Maníkóní ámútanko fasi'aémbó tímísa'o fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo siyamba siráái wétaifo Maníkómó simátímakain-aaimo simátímé-fasi'aemba maé'a simátimiyamba áfááraumai siráái wétaiye. Túwaandu ombá fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá minááímó waé'mai síndawi ímbo ménamo simátiminasamo ésa minááígóní áwáuma ímba kawé'-úmai íséwana minááígó ímba túwa'nai íníye. Miwí tááigo ímba

túwa'nai índasafesa Maníkómó simátímakain-  
aaimo simátíméwasa afora'á simátíméntafesa  
miwí fí'on-aaimo ímbo

Ísáán-aaifinkembo sewí íyáákaraawe.

<sup>6</sup> Kesí waásisono. Kentópa komé'a fí'on-aaimo  
ímbo isáúnda-aaifinkembo sendamó é'a ímba  
isáiyana kesááigo ímba túwa'nai ínifo Maníkómó  
paápé uráin-aaíya'i ímbo isáúnda-aaimo Maníkó  
simásímakain-aaíya'i Maníkómó simásímakain-  
aaíya'i Maníkóní aambó arááíwáén-aaíya'i  
miyán-áwáúmó afora'ó simátíméndamo é'a  
isáiyana kesááigo túwa'nai íníye. <sup>7</sup> Fontóimó  
ímbo kawel'-úmaimo áái sínasamo ésa ímba  
ísámai kawel'á ónááfo kawel'-úmaimo sínasamo  
ésa ísámai kawel'á ónááwe. <sup>8</sup> Moóráwigo  
ímbo kawel'-úmaimo aaemáimo sínasamo ésa  
ímba isésa tatúwaandu ónááwe. <sup>9</sup> Miyáumai  
túwaandu uráiyampimba fí'on-aaimo ímbo ísáán-  
aaifinkembo síya'o é'a minááígóní áwáuma ímba  
isáiyamba keáínkáámbá sénááwe. <sup>10</sup> Seyaafá'-  
márafá'á sáwífa'-waasi mésa fí'o-fi'on-aaimo  
sembá minááígóní áwáuma wéraifo <sup>11</sup> moóráwigo  
wenááifinken-aaimo sína'a sé'a imáyáa é'a fí'on-  
daopaken-kwaasiye senaná kentáféna imáyáa  
éna fí'on-daopaken-kwaasiye síníye. Miyámó  
sen-ááígó ímba túwa'nai íníye. Miyáumai  
túwaandu uráamba fí'on-aaimo ímbo ísáán-  
aaifinkembo sembá minááígó ímba túwa'nai íníye.  
<sup>12</sup> Maníkóní ámútankomo tuwín-timi-fasi'aembo  
maiyamba aamoí é'a pó'a Maníkóní waási kawel'ó  
uwátínkáí-fasi'aemba tiráái wétaina'a maiyé'a

Maníkóní waási kawel'á uwátínkáaro.

13 Mindásafe'a fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sewí Maníkómpá'á áisai íyana minááímó waé'maimo simátimiyantafena fasi'aémbá timíniye. 14 Maníkóní ámútankomo fasi'aéntáámó símakaisataamo fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo Maníkóntáféta inaimó súndasa sóikakenta súmpo kentáási imáyáago sáwísankaamba uráiyee. 15 Mindásafeta maarásá ónaumne. Maníkóní ámútankomo fasi'aéntáámó símakaimba fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkenta Maníkómpátá inai séta kentáá sááifinkenkwara sánaumne. Fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinken-ima séta kentáá sááifinken-iwarata sánaumne. 16 Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo Maníkómpá'á inai sé'a wenáwí'a mósá maráámba moóráwigomo úwoi-waasimo minááígóní áwáumo ímbo ísaraiwaimo kembiwímó túwaandu uráampimbo ménamo éna sen-ááígóní áwáuma ímba ísarena póna ímba kanaa'á érai'e síníye. 17 Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawé'án-ifo minááígóní áwáuma ímbo ísaraindawimba minááígó ímba áwa'nai íníye.

18 Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá tuwímbai-kanaa wésefo kemá fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo súnda sáwífa-kanaa mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune. 19 Énifo Maníkóní waási túwaandu uráamba fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo ayáátáá'-aaimo súnda kári-tantaa'an-ifo isáán-aaifinkembo fasi'aémbá timínda-aaimo ampáán-ááímó súnda mindá óraa-tantaa'an-íye.

20 Kesí waásisono. Iyámpóímo ímbo kawé'-

ímáyáámó ontembá ímba miyá é'a táákaefaen-  
kwaasimo onten-ímáyáán-oro. Umarambó ímbo  
sáwí-imayaamo ontembá miyán-oro. <sup>21</sup> Naaófá'á  
Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna kesí waási kesáái ímba  
ísáafo simátimenaumne. Fí'on-aaimo sewí  
simátíménasa miwí tááifinkemba  
simátimesa sáwí'a uwátinkaiyasa pósa  
kentáfésa ímba imáyáa ésa kesáái ímba  
isánááwe

agaimaréna siyáiyé. <sup>22</sup> Naaófá'á Maníkó miyá  
éna

wení waási wenáái ímbo ísarowi wení  
fasi'aémbá aráátimumba awánaraantemba  
Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba  
íyawí fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sen-  
áái isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá  
wésewe sénááwe. Énifo Maníkó simátímakain-  
aai simátímémba Maníkón-aaisafesa  
timankúnkúmba íyawí isésa sésa Maníkóní  
fasi'aémpínkémbá miyá wésewe sénááwe. Énifo  
Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba íyawí  
isésa ímba miyán-áái wésewe.

<sup>23</sup> Maníkóní waási túwaandu urémpimba  
seyaafá'nánká'ó fí'o-fí'on-aaimo ímbo isáán-  
aaifinkembo síyasamo úwoi-waasimo Maníkón-  
aaisafesa ímbo timankúnkúmba íyan-kwaasimo  
íyáferesamo isésamo ésa maawí uwó-waasin-  
owe sénááwe. <sup>24</sup> Énifo seyaafá'nánká'ó  
Maníkómó simátímakain-aaimo afora'ó  
síyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaisafesa ímbo  
timankúnkúmba íyan-kwaasimo íyáferesamo  
isáíyanamo éna minááígó tirumbá faiyaráinasa

sáwí-waasi úne sésa <sup>25</sup> miwítí aúpá-sáwí-ímáyáá afora'á mégufiyesa Maníkón-aúranka'a kifaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'a kempimbá Maníkó méraiye sénáawe.

*Maníkóntáfésa imáyáa ésa túwaandu urénka'a arupíse úmai méraaromo siyáin-ai.*

<sup>26</sup> Kesí waásisono. Kemó sún-da-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu urénka'a moóráwigo maarán-ímá sénaumne sínana moóráwigo Maníkón-aaifinken-ai simátiminana moóráwigo Maníkómó aráanaminda simátiminana moóráwigo fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkemba sínana moóráwigo mináái waé'mai sína'a miyáumai Maníkóní waási fasi'aémbó tíméntafe'a miyá úmae'a iyóro. <sup>27</sup> Fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyambo é'a kaumbo-kae'-wáásí aantemba sé'a aifa'á moóráwigo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaemba moóráwigomo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaemba moóráwigomo sínda waé'mai simásuwaina'a miyá sénááfo <sup>28</sup> minááímó waé'mai síndawimo ímbo méraino'é'o fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sewí seyaafá'-wáásí túranka'a ímbo síyamba imáyáafinkemba Maníkóntáfé'a seró. <sup>29</sup> Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba kaumbo-kae'-wáásímó iyáfasinkesamo simátímémba tuwímbai ísé'a mináái tuwímbai ísáaro. <sup>30</sup> Minááímó ísáán-kwaasifinkembo Maníkó moóráwigombo simáminanamo éna simátiminda-waasigo wenáái tai'áínana moóráwigo iyáfasinena simátiminiye. <sup>31</sup> Maníkómó aaimó simátímakaiwai seyaafá sé'a moórá-morawigo moórá-mora-kanaa símae iyé'a

pó'a seyaafá'nánká isé'a fasi'aémbá maenááwe.  
<sup>32</sup> Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwi  
 sembá kentí imáyáara'-aantemba káráwiyaafo  
 miyán-oro. <sup>33</sup> Kawe'-imáyáámó é'o faru úmaimo  
 méraamba Maníkómbá aráái taifó simátímén-aii  
 káráwiyoro.

Maníkóní waási seyaafá'-náópa'o túwaandu  
 uráamba maarán-owe. <sup>34</sup> Túwaandu  
 urémpinkemba aaré ímba aai seró. Maníkón-  
 aai aúfáifinkembo siyáintemba aaré ímba  
 káráwiyonaawe. <sup>35</sup> Mindásafe'a túwaandu  
 urémpinkemba aaré aai sefó sésa moórá-  
 aigoni áwáumo tísai ónae sésamo ésa miwítí  
 naaúmpa'a tuwaai'waimbá tísai ónááwe. <sup>36</sup> Kentí  
 imáyáafinkembo miyámó ombá Maníkón-aii  
 kempínkén-aantemba ímba paapé isa'á ímba  
 kembiwí aantembanifo fí'o-fi'om-barafaken-  
 kwaasiwara'a ísaraafo miwimó túwaandu  
 urésamo ontembá  
 miyán-oro.

<sup>37</sup> Kempínkémbá tuwímbai kesáfésa sésa  
 Maníkómó siyáin-aii ísaraundawi únemo siyawiye  
 tuwímbai kesáfésa sésa Maníkó fasi'aémbá  
 símakaiwai únemo siyawiye miyámó sewí  
 maanáúfáímó agaimáímo timúndafimba toráumai  
 awáné'a sé'a mináái Fasi'aénkó áamáamba siyáin-  
 aain-iyé sénéááfo <sup>38</sup> maanáúfáímó agai-timúndamo  
 ímbo íséwa'o é'a miwísáfé'a sé'a ímba Maníkóní  
 áamáánko kentirumpimbá wéraiye seró.

<sup>39</sup> Kesí waásisono. Maníkómó simátímakain-  
 aaimo simátímémbe fasi'aén-imáyáá é'a  
 simátíma'mae'a iyé'a fí'o-fi'on-aaimo ímbo ísáán-  
 aaiifinkembo sembá ímba aiyowáí'a úmáráaro.

40 Énifo seyaafá'-ááímó sembá ímba sáwífa'-aaimo síyamba aáno úmai arupíse úmai méraaro.

## 15

### *Ísumba pukómpinkembo íyáfasinankarain-ai.*

<sup>1</sup> Kesí waásisono. Ásé-ai kosimátímakaunda-ai aneka'ó simátíménda ísáaro. Minásé-ááísáfé'a érai'e sé'a ta'ótoke'a fasi'ámai méraawe. <sup>2</sup> Fasi'ámaimo ta'óto'mae iyé'o é'a kawel'-ámbá arááiwa'mae iyónááfo tóikaken-aantemba érai'emo síyambo é'a kawel'-ámbá ímba arááiwa'mae iyónááwe.

<sup>3</sup> Aifa'á Maníkó mináái simásimuwa'a kembó simátímakaunda óraa'-ai póna Maníkón-ai aúfáifimba agaimarésa siyáantemba sáwí-imayaasa maisiyuwáíndasafena Ísu Káráisiti puwúwasa <sup>4</sup> utámárovana kaumbo-kánáá maisuwówana Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Mináái Maníkón-ai aúfáifimba agaimarésa siyáawe. <sup>5</sup> Ísu Káráisiti pukómpinkemba íyáfasinena Pítaan-aúranka'a paápé éna wení kísau-waasi túranka'a paápé éna <sup>6</sup> moórá-kanaa sáwífa'-waasi wesé'o núwai 500 waasi túranka'a paápé uráiyé. Minkwáásifínkémbá sáwífa'nanka úwoi túnaraawasa tuwímbai pukáamba minkwáási túranka'a paápé éna <sup>7</sup> Yémisin-aúranka'a paápé éna wení aantá-waasisonti túranka'a paápé éna <sup>8</sup> ánaaemba kemá Póro súranka'a paápé éna Ísu Káráisiti wení waási-i'a uwásinkainkwae-imayaa ímba uráunda kembá



wení waási-i'lo uwásínkaraiwai súranka'a paápé uráíye. <sup>9</sup> Ááéma Ísu Káráísitini waási sáwí'a uwátínkaraumpo Fasi'aénkóní aantá-waasifinkemba kemá kári'-waasi úne. Ímba kanaán-uráunda pósa kentáfé'a Fasi'aénkóní aantá-waasi ónemo sembá uwó-áái sewé-ímáyáá wéune. <sup>10</sup> Énifo Maníkó úwoi súwa'nai uráimba pó'a Maníkómó kesáái simátiminkwae séna si'mákaiwai ówánana wemá úwoi súwa'nai úwa'a ímba úwoi mé'a fasi'aén-kísáú wémaewanana kesí kísaugo fí'owiti kísaugomba iyáákaraifo keyáá minkísáú ímba maéwánana Maníkó súwa'nai ena kesé'a mérowa'a minkísáú maiyáumne. <sup>11</sup> Kemó ásé-aaimo simátimewanda-aai isé'a miwímó simátímún-aai mimbórá-áái pó'a isé'a timankúnkúmba uráawe.

*Púwón-kwaasimo iyáfasinaiyan-aai.*

<sup>12</sup> Maníkó Ísu Káráísitimba pukómpinkemba iyáfasinankarain-aaisa simátimundasa kempínkémbá tuwímbai sé'a púwón-kwaasi ímba iyáfasinanaawe sembá nóra séra wéseo.

<sup>13</sup> Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Maníkó Ísu Káráísitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino.

<sup>14</sup> Maníkó Káráísitimbo pukómpinkembo ímbo iyáfasinankarainkakaa simátimunda-aaisa sáwísankaamba uwáwisa'a misáwísánkáán-ááísáfé'a timankúnkúmba owisinó.

<sup>15</sup> Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Maníkó Káráísitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino. Maníkó Káráísitimba pukómpinkemba iyáfasinankaraiyemo simátimundasa énifo minááímó karo'-ááímó

inkakaa Maníkómó uráintafeta karo'-ááiyésá simátimusino. <sup>16</sup> Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa Maníkó Káráisitimba pukómpinkemba ímba íyáfasinankaraisino. <sup>17</sup> Maníkómó Káráisitimbo pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaa úwoi-aaisafe'a timankúnkúmba owaná aoisaambá kempímbá úwoi wéraisino.

<sup>18</sup> Moórá-aaiwara'a simátimenaumne.

Maníkómó Káráisitimba pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaa Káráisitinka'o timankúnkúmba ésamo pukáawi pukáampinkemba ímba íyáfasinesa Maníkóní ewaa'á ímba mésa sáwí-aempa'a méraawisino. <sup>19</sup> Marapá'ó méraundara'a séta púwóndafinkemba íyáfasineta wiyómpa'a Ísu Káráisitiye'a méraandasa amu'maréta méraumne-aaimo karo'-ááímó súndarakaata marapá'-wáási kentáá suwiyáái ésa tirumbá uwásínkááwisino.

<sup>20</sup> Érai'-aai maarán-ááín-iye. Maníkó Ísu

Káráisitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Púwón-kwaasifinkemba aifa'á wemá íyáfasinkaimba pósa ánaambo puwíyan-kwaasi íyáfasinanaawe. <sup>21</sup> Aifa'-wáásígón-áwí'a Ándamu sáwí'a uráimba pósa púwón-amba seyaafá'nánká wéaraaiwaefo moórá-waasion-awi'a Káráisiti kawé'á uráimba póna seyaafá'nánká puwíyampinkemba íyáfasintinkainiye. <sup>22</sup> Seyaafá'nánká Ándamun-aísaafitantambo uráundawi póta púwóndasaanifo

Ísu Káráísitini waásisa póta púwóndafinkenta íyáfasinanaumne. <sup>23</sup> Maníkó siyáin-kanaa tínata púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

Aifa'á Maníkó Káráísitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna Káráísiti marapá'ó kumíndara'a Maníkó Káráísitini waásisa púwóndafinkenta íyáfasisinkainanasa <sup>24-26</sup> mindá tai'áínda-kanaa Ísu Káráísiti káráwiyanana Maníkó sínana Káráísiti wení namuro-wáásí íyáákana fí'owimo sáwí-kisaura'o káráwiyaan-kisauwe fí'o-fi'o-sawi-fasi'aene tai'ásuwena puwíyan-amba tai'ásuwena miyámó índa wení namuro-wáásítí fasi'aémbá tai'ásuwena Maníkóntáféna séna kesifóo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo síníye. <sup>27</sup> Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkó wembá seyaafá-tántáá'á  
íyáákamai-i'a uwánkaraiye

agaimaréna siyáifo Káráísiti Maníkómbá ímba íyáákainiye. Maníkó sínana Káráísiti seyaafá-tántáá'á íyáákainiye. <sup>28</sup> Maníkó Káráísitimba seyaafá-tántáá'á íyáákamai-i'o uwánkaraindara'a Káráísiti Maníkón-ááninko Maníkóntáféna séna emá seyaafá-tántáá'á íyáákamai-i'a uwásinkaandawi po kenká'á káráwiyinone sínana Maníkó seyaafá-tántáá'á káráwiyiye.

<sup>29</sup> Tuwímbai sésa puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe sembánifo pukáan-kwaasisafesa imáyáa ésa nombá maiyáawe. Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe-aaimo érai'-aaimo inkakaa pukáan-kwaasisafesa ímba imáyáa ésa nombá máéwaisino. <sup>30</sup> Púwóndafinkembo

íntaamo íyáfasinanaetara moórá-mora-naopa'a sínkamonaé wéopa'a ásé-aaí ímba kosimátíma'mae'a núsino. <sup>31</sup> Kesí waásisono. Kembiwiyé kewé kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káraísitiye'a kááísamai méta kentáfé'a aamoimó únda miyámó érai'o úndantemba aasiyaasi-kánáá imáyáa é'a sé'a káfékaamba sínkamiya'a púwóno-imayaa únda mindáwara'a érai'-aain-iyé. <sup>32</sup> Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa kemá úwoi-waasi é'a kesí imáyáafinkemba sune. Afáá-póígómó waási fándaifo sésamo arááíwáéntemba kembá miyaráámbo uwásínkáamba maanká'á Éfésásinaopa'o méraunda óraa'-umbai-tantaa'a kempá'á tisa'á óraa-kisaumo maúnda úwoisafe'a wéune súsino. Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa waásiti imáyáafinkembo sentembá miyá séta aafáyáasa puwónaumpo káfé'a kawé-tómbá néta sirááímo taintentá ónaumnesa súsino.

<sup>33</sup> Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawemo sembá minkáró'-ááísáfé'a érai'e sefó sé'a simátíménda-aaí isé'a káráwiyoro. Tuwímbai érai'a sésa sáwí'o on-kwáásísé'o méraambo é'a kawé'-ámbá ifátuwe'a sáwí-amba arááíwaenaawe sefó <sup>34</sup> puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe minkáró'-ááísáfé'a sáwí-imayaawe

sáwí-awauwe ifátuwe'a kawé'-ímáyáán-oro. Miyámó iyantafe'a sé'a kempínkémbá tuwímbai Maníkómpá'á ímba tiyáawe sune.

*Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba wíyómpa'o méraíyan-tuman-iyé-aaí.*

<sup>35</sup> Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe-  
 imayaa é'a sísai e'a sé'a púwón-kwaasi nóra  
 úmaiya íyáfasinesawa nóran-tuwa ma'máíya  
 íyáfasinanaao-aaimo <sup>36</sup> sísai omba sáwí-  
 imayaafinken-aain-iye. Puwíyampinkembo  
 íyáfasinaiyamba maararáámbá uráífo isé'a  
 kísau-anauntunka'a imáyáan-oro. Ánáuntumba  
 u'marááwana minánáúntúnkó ímba úwoi áruma  
 wéwiyaifo u'marááwana ánaaemba mapánkena  
 áruma wéwiyaiye. <sup>37</sup> Tómbá fákákesamo  
 nempínkémbá ímba aneka'á wéu'maraafo  
 ánáuntumba maiyésa kísau fúmáráawana aneka'á  
 áruma wíkéna wéanon-iye. <sup>38</sup> Maníkó sisaná  
 moórá-mora-anauntumpinkemba áruma wíkéna  
 óraa'o ímbá Maníkó wení imáyáafinkemba  
 seyaafá-tómbá fí'o-fí'on-auwara-tomba makáífo  
<sup>39</sup> seyaafá'ó méraamba mimbórá túwawaa'a ímba  
 maréna waási fí'on-tuwawaa'wara'a tinkéna  
 wai-waamba fí'on-tuwawaa'wara'a maréna  
 numamá fí'on-tuwawaa'wara'a maréna mófáá'a  
 fí'on-tuwawaa'wara'a makáíye. <sup>40</sup> Wíyómpa'a  
 fí'on-tantaa'a wéraisana marapá'á fí'on-tantaa'a  
 wéraiye. Wíyómpa'o wéraimpimba fí'on-to'waai  
 wéraisana marapá'ó wérainka'a fí'on-to'waai  
 wéraiye. <sup>41</sup> Aafáúfimbá fí'o-sama wéraisana  
 wíyómpimba fí'o-sama wéraisana okómpímbá  
 fí'o-fí'o-sama wéraisana miyá uwásaraiye.

<sup>42</sup> Miyámó intembá puwíyampinkembo  
 íyáfasinaiyamba maará ónááwe. Púwómbó  
 utámaráán-tuwawaa'a tai'áínifo mimpínkémbó  
 íyáfasinaiyan-tuwawaa'a waé'wae'a íníye.

<sup>43</sup> Utámaráán-tuwawaa'a aamoisaén-túwawaa'a

sáwí-tuwawaa'an-ifo puwíyampinkemba  
 iyáfasinaiyan-tuwawaa'a fasi'aén-túwawaa'a  
 kawé-túwawaa'an-ifo <sup>44</sup> utámaráán-  
 tuwawaa'a marapá'ó méraan-tuwawaa'an-ifo  
 púwómpinkembo iyáfasinaiyamba wíyómpa'o  
 méraiyan-tuwawaa'an-iyé. Marapá'ó méraan-  
 tuwawaa'o intembá wíyómpa'o méraiyan-  
 tuwawaa'a wéraiye. <sup>45</sup> Mindásafena naaófá'á  
 Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

Maníkó aifaráán-kwáásígón-áwí'a Ándámumbo  
 úmakaimba úwaaúwa éna waásin-iyé

agaimaréna siyáiyé. Ánaaen-kwaasigon-awí'a  
 Ísu Káráisiti waásimo aúí'o úmáimo maé'mae'o  
 iyan-amba wikáiwai paápé uráiyé. <sup>46</sup> Wíyómpa'o  
 méraiyan-tuwawaa'a ímba aifa'á paápé uráifo  
 marapá'ó méraan-tuwawaa'a aifa'á paápé uráiyé.  
<sup>47</sup> Maníkó

aifa'-wáásígómbá marasámbá úmakaifo  
 ánaaen-kwaasigo Ísu Káráisiti wíyómpakemba  
 kunkáiyé. <sup>48</sup> Ándámumbo marasámbó úmakain-  
 auwawaa'o wéraintemba seyaafá'-wáási miyán-  
 túwawaa'a wéraifo Káráisiti wíyómpaken-  
 auwawaa'o wéraintemba wení waási miyán-  
 túwawaa'a wéiniye. <sup>49</sup> Maníkómó marasámbó  
 úmakain-kwaasiyaambo úndantenta Káráisiti  
 wíyómpakewimo intentá ónaumne.

<sup>50</sup> Kesí waásisono. Simátimé'a súné.  
 Maníkómó wíyómpa'o káráwiyai'pa'a marapákén-  
 túwawaawara'a ímba méraiyaana waé'wae'o índa-  
 tantaa'o wéraindafa'a tai'áínda-tantaako ímba  
 mimpímbá wéiniye súné.

<sup>51</sup> Maníkómó aúpá'-makénamo aráátímakain-  
 aaimo simátíménda ísáaro. Seyaafá ímba puwéta  
 úwoi méta súwawaata fí'o-suwawaata faufínata  
<sup>52</sup> mimbórá-kánáá wíyómpakemba uwiyemba  
 sínana minúwóiyáámbó aafáyáumo tawáintemba  
 minúwóiyáámbá pukén-kwaasi íyáfasintinkainasa  
 maé'mae'a íyata súwawaata fí'o-suwawaata  
 faufíníye. <sup>53</sup> Marapá'ó méraunda-suwawaata  
 púwónnda-suwawaatan-ifo wíyómpa'o méraanda-  
 suwawaata ímba púwónnda-suwawaata faufíníye.  
<sup>54</sup> Marapá'ó méraan-tuwawaa'a púwón-  
 tuwawaa'an-ifo wíyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a  
 ímba puwí-túwawaa'o faufíndara'a Maníkón-  
 aai aúfáífimba agaimaréna siyáin-  
 aai paápé íníye. Maará siyáíye.  
 Púwón-amba tai'áínana maé'mae'o íyan-  
 anko púwón-ankomba íyáákainiye  
 agaimaréna súwana <sup>55</sup> moóráwigo séna  
 púwón-anko ímba íyáákaraimba póna púwón-  
 ambo sáwí'o uwátinkainda-fasi'aen-  
 ko tai'áíníye  
 agaimaréna siyáíye. <sup>56</sup> Maníkóní áamáambo  
 ísámaimo túwáán-imayaago ta'ótokaiye.  
 Miyámó ontáféna púwón-ambo sáwí'o  
 uwátinkainda-fasi'aen-ko ta'ótokai-  
 fo <sup>57</sup> Maníkó púwón-amba kentáá  
 íyáákamai-ita wéuwasinkaiye. Kentáási  
 Fasi'aénkó Ísu Káráísiti púwón-  
 ankoni fasi'aémbá tai'éna íyáákaraimba  
 póna Maníkó miyá wéuwasinkaisata  
 súwisa sune.

<sup>58</sup> Mindásafe'a kesí waási fasi'ámai mé'a  
 ímba tuwesaraí ina'a Fasi'aénkóní kisa-  
 u maimaé wéíye'a ímba ifátúwáaro.  
 Fasi'aénkóní kisaumo

wémaemba ímba úwoi-kisaun-ifo áúwara-kisau wémaefo maimaé íyóro.

## 16

### *Fasi'aénkóní waási túwa'nai on-óntánkón-aaí.*

<sup>1</sup> Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'a méraawi tómbá ímbo makáawi túwa'nai iyamba óntamba torupé'a maarán-oro. Kárésíyaa-marafa'a Maníkóní waásimo méraawi simátímakaundantemba miyán-áái simátimumpo miyán-oro. <sup>2</sup> Moóra-mora-sondaara'a moóra-kisau-fin-ontamba tuwímbai Maníkóní waási túwa'nai iyapa'a maré'a kentí naaúmpimpa'o maráiyamba óraa'a ína'a ánaemba kempá'á komáéna'a Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi timíyan-ontamba ímbo saafá iyamba úwoi maitiménááwe. <sup>3</sup> Kempínkémbá tuwímbai iyáfasintewa'a kempá'á komé'a aúfái agaimái timé'a ti'maráanasa Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi mináúfáiyé torupámaraiyan-ontane maimaésa mátimenaawe. <sup>4</sup> Minkánáá kemó komáénda-kisaumo wéraina'o é'a konasá miwí kesé'a kónááwe.

### *Kórinti-naopa'a kónae siyáin-aaí.*

<sup>5</sup> Máséndóniyaa-marafa'a Maníkóní ásé-aaí simátíma'mae'a nónae únda pó'a miyá kósimatime'a kempá'ó kondá <sup>6</sup> ampáánkárá koménaum ayáátáákara koménaumno. Ímbo aampa'ó wénon-kanaa uwí-nómpáké-fíyúndámó mafaiyáíndarara fí'on-daopa'a kónaumno. Fí'on-daopa'o kónae ona'ó é'a súwa'nai íya'a kónaumne. <sup>7</sup> Kempá'ó ayáátááka'o koménae'o



súnda Maníkómó ewé sína'lo é'a ayáátááka'a koménaumne.

8-9 Maanká'á Éfésási-naopa'a ásé-aaimo simátíménda-waasi sáwífa'a méraamba pósa isésa érai'e sésa fasi'ámai ménaawi máéwasa kesí kísausafesa aambó faiyíyan-kwaasi sáwífa'a méraawe. Minkísáúmó maúnda tómbá fáká'mai Maníkóntáfésa ísámai kaundánae sésa túwaandu ombá minkánáá ímba tiyáisa'a mé'a minkísáú maúnda póna

mintánón-kánáá tai'áína'a kónaumne.

10 Moóráwigo Tímótimo kentópa'lo komérainda aamoí é'a áwa'nai oro. Kemó úndantemba Fasi'aénkóní kísau wémaifo <sup>11</sup> wentáfé'a úwoi-waasin-iyé ímba sé'a tínaaemba uwáméro. Kembiwí tiyuwénamo kempá'ó tinda áwa'nai iyana kempá'á kawe'-úmai tíno. Wesé'lo Maníkóní waási kentáásí waási kempá'ó tiyantafe'a timu'maré'a méraumne.

12 Kentáásí waásigon-awi'a Ápórosimba óraaka simáme'a sé'a Kórinti-naopa'a kentáásí waásimo wíyan-kanaa esé'a waaó súnda póna káfé'a ímba kanaa'á wínífo aambó wérainanamo éna wíníye.

13 Kentúra'a káráwiye'a Maníkómpá'á timankúnkúmba úmae iyé'a ímba táá'a ína'a fasi'ámai méraaro. <sup>14</sup> Kísau mo máémba waási-imayaa úmai kísau máéro.

15 Kesí waási ísáaro. Ákáyaa-marafaken-kwaasi Sétefnasini akúmbá aifa'á Maníkómpá'ó

tiyáawi Maníkóní waási fasi'ámaimo túwa'nai on-áái ísaraawe. Óraaka simátíme'a sé'a <sup>16</sup> miyán-kwáásimó sen-áái taawiyafé'a miwísé'a Maníkóní kísau fasi'aén-kísáúmó wémaewi-taai ísáaro.

<sup>17</sup> Kempínkémbá kaumboráú-tuwi'a Sétefanasiye Fótíyúnetasiye Ákáikasiye mindárau kempá'á tewa'á aamoí úmpo kembiwí ímba seyaafá'nánká kanaa'á kempá'á tewasá mindárau kempá'ó tembá aamoí úne. <sup>18</sup> Mindárau kesí imáyáa aúí'a uwásinkesa kentí imáyáawara'a miyá uráawe. Miyán-kwáásí túwí'a mósá máráaro.

<sup>19</sup> Ésiyaa-marafa'a naaó'-naokemba Maníkóní waási kentáfésa kawel'-úmai méraaro wésewe. Moóráwígon-awi'a Ákwíra awaainínkó Párisiraawe mindáraití naaúmpa'a túwaandu owí Fasi'aénkóe'o kááísamai méraawi aamoí ésa kentáfésa kawel'-úmai méraaro wésewe. <sup>20</sup> Maanká'ó méraawi Maníkóní waási seyaafá'nánká kentáfésa kawel'-úmai méraaro wésewe. Moórá-mora tiyáamba tíméro.

<sup>21</sup> Ayáiyá'á kemá Póro agaimaráúmpo awáné'a wenayáanaufi'a isaná wenááin-iye sé'a ísáaro.

Kemá Póro sune. Kawel'-úmai méraaro sune. <sup>22</sup> Fasi'aénkómpá'ó ímbo tirumbó áméwi Maníkó sáwí'a uwátinkainiye. Kentáási Fasi'aénkó kumíníye sune. <sup>23</sup> Fasi'aénkó Ísu úwoi wétuwa'nai-intafe'a inái sune. <sup>24</sup> Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawa'a kembá sirumbá timúne.

*Kemá Póro sún-da-aaí tai'áíye.*

**Aú-ai símai kááísamakain-ai**  
**The New Testament in the Awiyaana language of Papua**  
**New Guinea**  
**Nupela Testamen long tokples Awiyaana**

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c